

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Bosansko-podrinjski kanton Goražde
MINISTARSTVO ZA FINANSIJE

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
Босанско-подрињски кантон Горажде
МИНИСТАРСТВО ЗА ФИНАНСИЈЕ

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE ZA PERIOD 2024.-2026. godina

Goražde, juni 2023. godine

SADRŽAJ

Poglavlje 1. UVOD U DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA ZA 2024.-2026. godina	3
UVOD.....	3
POZADINSKE INFORMACIJE	5
INFORMACIJA O DOKUMENTU OKVIRNOG BUDŽETA I	
KORIŠTENA METODOLOGIJA	5
Poglavlje 2. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I	
PROGNOZE	6
BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON GORAŽDE.....	7
Poglavlje 3. STRATEGIJA RAZVOJA BOSANSKO-PODRINJSKOG	
KANTONA GORAŽDE 2021-2027. GODINA	9
Poglavlje 4. SREDNJOROČNA FISKALNA STRATEGIJA.....	11
BUDŽET BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE ZA 2023. GODINU	12
PROJEKCIJE PRIHODA ZA PERIOD 2024-2026. GODINA.....	13
POREZNI PRIHODI.....	13
NEPOREZNI PRIHODI.....	17
TEKUĆE POTPORE - GRANTOVI.....	19
JAVNI DUG.....	19
RIZICI PO PROJEKCIJI PRIHODA.....	20
MJERE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE.....	20
Poglavlje 5. STRUKTURA POTROŠNJE U JAVNOM SEKTORU.....	23
BUDŽET BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE ZA 2023. GODINU	23
UKUPNO PROJEKCIJA POTROŠNJE PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI.....	23
Plate, naknade troškova zaposlenih i doprinosi.....	25
Izdaci za materijal i usluge.....	25
Tekući transferi.....	26
Kapitalna potrošnja.....	28
ZAHTJEVI BUDŽETSKIH KORISNIKA ZA PERIOD 2024-2026. GODINA.....	29
PROGRAMSKI OKVIR.....	31
RIZICI PO PROJEKCIJAMA ZA PERIOD 2024-2026. GODINA.....	34
Poglavlje 6. PLAFONIRANJE BUDŽETSKIH ZAHTJEVA	
ZA PERIOD 2024-2026. GODINA.....	35

POGLAVLJE 1. UVOD U DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA ZA 2024.-2026. GODINA

UVOD

Zakonski osnov za izradu Dokumenta okvirnog budžeta je sadržan u Zakonu o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 5/18, 91/15, 103/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22) te u istom su definisani rokovi, način, elementi i prioriteti za izradu Dokumenta okvirnog budžeta.

Dokument okvirnog budžeta je jedan od ključnih instrumenata jačanja upravljanja javnim finansijama u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde, Federaciji Bosne i Hercegovine i Bosni i Hercegovini uopšte.

Dokument okvirnog budžeta je akt koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze budžetskih sredstava i izdataka za naredne tri godine i na njemu se zasniva priprema i izrada budžeta.

Izrada Dokumenta okvirnog budžeta za trogodišnji period je zakonska obaveza za sve korisnike budžetskih sredstava i vanbudžetskih fondova na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. Ovaj dokument je glavni rezultat izrade i planiranja srednjoročnog budžeta po metodologiji „Deset koraka srednjoročnog planiranja i pripreme budžeta“ koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

U skladu s odredbama Zakona o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine i Uredbe o izradi strateških dokumenata Federacije Bosne i Hercegovine, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde donijela je, 17.01.2020. godine, Odluku o pristupanju izradi Strategije razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2021-2027. godine. te je ista usvojena od strane Vlade i Skupštine Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Na osnovu situacione analize i SWOT analize postavljen je osnov za definisanje strateških pravaca razvoja BPK. Strateško fokusiranje je bazirano na jedinstvenim snagama sa kojima raspolaže BPK kao i ključnim problemima koje u narednim godinama treba riješiti. Shodno tome, strateški fokus razvoja BPK u periodu 2021-2027. godinu usmjeren je na slijedeće oblasti:

- Osiguranje snažne ekonomije, podržane poslovnim okruženjem i infrastrukturom
- Unapređenje kvaliteta društvenog života
- Unaprjeđenje infrastrukture i očuvanje okoliša na principima održivosti

Kroz Strategiju razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde definisana je Vizija BPK – a Gorazde:

BPK-a Goražde -Regija snažne izvozne privrede i ugodnog ambijenta za život koji krase ljepota rijeke Drine, u kojoj se resursi racionalno koriste i čuva okoliš za održiv rast.

Kroz strategiju Razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde postavljena su tri strateška cilja i to:

Strateški cilj 1: Uspostaviti održiv ekonomski rast

Strateški cilj 2: Učiniti BPK mjestom kvalitetnog življenja

Strateški cilj 3: Osigurati održivo upravljanje okolišem i jačati infrastrukturne kapacitete

Prioriteti grupisani po strateškim ciljevima

Prioriteti

Strateški ciljevi

STRATEŠKI CILJ 1:

Uspostaviti održiv ekonomski rast

PRIORITET 1.1. Poticati industrijsku proizvodnju, posebno izvozno orijentisanu sa finalizacijom proizvoda za višu dodanu vrijednost i zapošljavanje

PRIORITET 1.2. Razviti ruralne sredine koristeći poljoprivredne i šumske resurse

PRIORITET 1.3.: Razviti turističku ponudu i infrastrukturu za održivi turizam

STRATEŠKI CILJ 2:

Učiniti BPK Goražde mjestom kvalitetnog življenja

PRIORITET 2.1. Unaprijediti pristup kvalitetnom i inkluzivnom obrazovanju i obukama

PRIORITET 2.2. Podržati razvoj kulturnih i sportskih sadržaja za sve grupe

PRIORITET 2.3. Osigurati pravedan i efikasan sistem zdravstvene i socijalne zaštite

PRIORITET 2.4. Unaprijediti efikasnost rada javnih institucija i sigurnost

STRATEŠKI CILJ 3:

Osigurati održivo upravljanje okolišem i jačati infrastrukturne kapacitete

PRIORITET 3.1. Osigurati pametno upravljanje prirodnim resursima i održivo prostorno planiranje

PRIORITET 3.2. Povećati investicije u javnu infrastrukturu i

Implementacijom Strateških ciljeva i definisanih prioriteta Vlada Bodsansko-podrinjskog kantona u skladu sa svojim finansijskim mogućnostima u narednom period pokušat će ostvariti definisanu Viziju Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Ono što je potrebno je da se pri izradi Budžeta budžetski korisnici planiraju implementiranje prioriteta i mjera definisanih Strategijom.

Bitno je istaći da je Ministarstvo za finansije pri izradi ovog Dokumenta za temelj izrade koristilo Smjernice fiskalne i ekonomske politike BPK-a Goražde 2024.-2026. godinu donešene od strane Vlade Kantona dana 11.05.2023. godine (Zaključak broj: 03-11-835/23), Ciljeve ekonomske i fiskalne procjene, Procjene Federalnog ministarstva za finansije, privredna kretanja na području BPK-a Goražde praćena od strane Privredne komore BPK-a Goražde, DEI-a, DEP-a i svih drugih izvora dostupnih informacija.

Smjericama su definisani očekivani prihodi u naredne tri godine, a procjene su rađene na bazi realno očekivanih prihoda bez procjene grant sredstava i eventualnog raspolaganja namjenskim sredstvima prethodnih godina.

Ono što je vidljivo da procjene očekivanih prihoda teško da mogu zadovoljiti sve tražene potrebe za sredstvima od strane budžetskih korisnika, te će se u skladu sa tom činjenicom u plafoniranju iznosa budžeta budžetskih korisnika definisati šta je to što se može finansirati očekivanim prihodima, a šta će zavisiti od sredstava sa većeg nivoa vlasti.

Ono što možemo konstatovati iz dostavljenih zahtjeva za sredstvima od strane budžetskih korisnika je činjenica da se veći broj korisnika nije pridržavao navedene Instrukcije za izradu Dokumenta, te su svoje zahtjeve temeljili na bazi dosadašnjih

historijskih troškova i svojih potreba uz jako loše obrazloženje neophodnosti i potrebe za traženim sredstvima.

POZADINSKE INFORMACIJE

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22) pripremljen je Dokument okvirnog budžeta koji je dio Srednjoročnog okvira rashoda za period 2024.-2026. godina.

Višegodišnje planiranje budžeta i priprema Dokumenta okvirnog budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine započeto je 2001. godine, u okviru Federalnog ministarstva za finansije, odnosno Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, uz podršku Odjela za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID). Bosansko-podrinjski kanton Goražde je izradu Dokumenta okvirnog budžeta započeo raditi 2006. godine te se pokušalo pristupiti primjeni programskog budžetiranja u skladu sa rokovima i na način kako je to utvrđeno budžetskim kalendarom.

U toku 2021. godine Vlada Federacije- Federalno Ministarstvo finansija u saradnji sa Evropskom unijom – Projekat Evropske komisije počinje intenziviranje rada i obuke na pripremi Budžeta kroz Programsko budžetiranje, a isto predstavlja budžetske informacije na način koji jasno povezuje budžetske resurse sa krajnjim rezultatom politike koji Vlada nastoji postići. Jednostavno rečeno, budžetiranje zasnovano na programima ili rezultatima je proces raspodjele sredstava na određene ciljeve i/ili rezultate koji se nastoje postići uložnim sredstvima.

Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde će se aktivno uključiti u proces edukacije i uvođenje programskog budžetiranja na nivou kantona uz napomenu da se još uvijek ne raspolaže sa softverom koji bi podržao i pratio način definisanja budžeta u smislu programskog budžetiranja to se izrada trogodišnjih i godišnjih budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i dalje zasniva na izradi budžeta po ekonomskim klasifikacijama uz opširniji pregled sa što više elemenata koje sadrži programsko budžetiranje.

U skladu sa budžetskim kalendarom Ministarstvo za finansije je Nacrt Dokumenta okvirnog budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2024-2026. godinu dužno do 15.06. tekuće godine poslati na usvajanje Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Vlada razmatra i usvaja Dokument okvirnog budžeta do 30. juna tekuće godine, nakon čega se Dokument okvirnog budžeta dostavlja Skupštini Kantona kao informacija i objavljuje na web stranici Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

INFORMACIJA O DOKUMENTU OKVIRNOG BUDŽETA I KORIŠTENA METODOLOGIJA

Na nivou Federacije BiH u proteklom periodu, a u cilju olakšanja procesa planiranja donešen je Zakon o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine i Uredba o izradi strateških dokumenata Federacije Bosne i Hercegovine.

Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za proces izrade Dokumenta okvirnog budžeta koristilo je podatke, procjene i informacije Vlade Kantona, Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), Odjeljenja za makroekonomsku analizu pri Upravi za indirektno oporezivanje (OMA), dosadašnje budžete budžetskih korisnika, Procjene Federalnog ministarstva finansija u dijelu prihoda i iste su primjenjene u cijelosti.

Ovaj dokument treba da poboljša koordinaciju između Vlade Kantona i općina na pripremi budžeta za naredne godine. Smjernice pokrivaju slijedeće ključne oblasti:

- Strateške ciljeve Vlade BPK-a Goražde
- Makroekonomska pozicija i pretpostavke;
- Projekcije prihoda;
- Zahtjeve budžetskih korisnika

Također, Dokument okvirnog budžeta treba da osigura realan, sveobuhvatan i konsolidovan okvir planiranja rashoda, čime se postiže funkcionalna povezanost provođenja sveukupnih aktivnosti u koncipiranju uravnoteženog okvira prihoda i rashoda.

Dokumentacionu osnovu za izradu Dokumenta okvirnog budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2024-2026. godina predstavljaju:

- Smjernice fiskalne i ekonomske politike BPK-a Goražde 2024.-2026. godinu
- Strategija razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde 2021.-2027. godina;
- Dostupni analitički materijali Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine i Federalnog ministarstva finansija, kao i odgovarajući statistički pokazatelji i informacije;
- Izvršenja Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde prethodnih godina kao i Budžet Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2023. godinu;
- Program rada Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

POGLAVLJE 2. SREDNJOROČNE MAKROEKONOMSKE PRETPOSTAVKE I PROGNOZE

Srednjoročni makroekonomski pokazatelji i prognoze na kojima su zasnovane preliminarne procjene Bosne i Hercegovine.

Makroekonomski pokazatelji za period 2020-2025. godina dati su u slijedećem pregledu:¹

Indikator	Zvanični podaci	Projekcije				
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nominalni BDP u mil KM	35,447	39,921	43,994	46,758	49,270	52,003
Nominalni rast u %	-3	12,6	10,2	6,3	5,4	5,5
BDP deflator (prethodna godina = 100)	100,2	104,7	107,3	104,5	102,6	102,4
Realni BDP u mil KM (prethodna	35,372	38,136	41,009	44,732	48,032	50,769

¹ Izvor DEP- septembar 2022.godine

godina = 100)						
Realni rast u %	-3,2	7,6	2,7	1,7	2,7	3
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	-1	2	13,1	6,7	3,1	2,2
Potrošnja u mil KM	32197	34342	38192	39964	41087	42461
Realni rast u %	-2,3	4,1	1,8	0,4	0,6	0,5
Vladina potrošnja u mil KM	7128	7536	8327	8677	8946	9214
Realni rast u %	1,4	3,1	1,8	0,4	0,6	0,5
Privatna potrošnja u mil KM	25069	26806	29865	31287	32141	33247
Realni rast u %	-3,2	4,6	0,8	0,3	0,4	1,2
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil KM	7679	8367	9180	9609	10139	10916
Realni rast u %	-4,2	4,8	2,5	2,8	3,6	5,7
Vladine investicije u mil KM	1674	1193	1431	1512	1678	1846
Realni rast u %	82,7	-31,5	14,9	3,5	7,8	6,8
Privatne investicije u mil KM	6005	7174	7748	8097	8462	9071
Realni rast u %	-15,4	14,9	0,5	2,7	2,9	5,5
Uvoz u mil KM	16645	21084	26234	27830	29400	31609
Nominalni rast u %	-14,6	26,7	24,4	6,1	6	7,2
Realni rast u %	-13,4	20,5	12	4,7	4,6	5,7
Izvoz u mil KM	11870	16485	20429	22346	24331	26621
Nominalni rast u %	-17,2	38,9	23,9	9,4	8,9	9,4
Realni rast u %	-15,8	24,6	15,2	6,6	6,8	7,3
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	19	23,5	22,4	23,2	24,9	26,3
Bilans tekućeg računa u mil KM	-1286	-802	-1765	-1422	-1067	-836
Rast u %	29,6	-37,2	117,4	-19,4	-24,9	-21,6
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-3,6	-2	-4	-3	-2,2	-1,6

BOSANSKO-PODRINJSKI KANTON GORAŽDE

Arheološka iskopavanja potvrđuju da je područje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde bilo naseljeno tokom kamenog doba i rimskog perioda. U srednjem vijeku grad Goražde se prvi put spominje 1379. godine.[1][2] U okolini Goražda se nalaze mnogi stećci iz ovih doba.

Osmanlije su osvojili područje 1465. godine i drže ga do 1878. godine i Austro-Ugarske okupacije. Tokom Prvog i Drugog svjetskog rata, masovno je stradalo uglavnom muslimansko stanovništvo. Nakon završetka Drugog svjetskog rata područje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde postaje dio jugoistočne regije Bosne i Hercegovine i njen administrativni, privredni i kulturni centar.

Prije rata u Bosni i Hercegovini, današnja općina Ustiprača u Republici Srpskoj pripadala je Goraždu, dok su današnje općine Pale-Prača i Foča-Ustikolina pripadali Palama i Foči u Republici Srpskoj. Nakon dejtonskog sporazuma Goražde je postao centar Goražde-

Podrinjskog kantona. 2001. godine naziv je promijenjen u Bosansko-podrinjski kanton Goražde.

BPK Goražde je najmanji od 10 kantona – federalnih administrativnih jedinica – u sastavu Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH). Prostire se na površini od 504,6 km² i ima veoma povoljan konfiguratívni geografski položaj koji se proteže po istočnim padinama Jahorine, Borovca i Kleka, na prosječnoj nadmorskoj visini od 345 metara (Goražde)²³, što uslovljava blagu, kontinentalnu klimu, kratke zime i topla duga ljeta.

Tabela 1: Ključni pokazatelji BPK Goražde

U sastavu BPK nalaze se Grad Goražde i dvije općine: Foča u Federaciji BiH i Pale u Federaciji BiH. Administrativno-političko središte kantona je u Goraždu. BPK se dodiruje sa općinom Trnovo iz FBiH, Kantonom Sarajevo, te 5 općina iz Republike Srpske (Foča, Kalinovik, Novo Goražde, Pale i Rogatica).

Ključni pokazatelji	Veličina
Površina kantona (km ²)	504,6
Površina FBiH (km ²)	26.110,5
Broj stanovnika	23.734

Koncept razvoja ovog Kantona je razvoj privrednih kapaciteta koji imaju zdravu osnovu i perspektive za jačanje, iskorištavanje velikih prirodnih resursa ovog kantona, davanjem koncesija, te jačanje poljoprivrede, u kojoj su neiskorištene mogućnosti razvoja ruralnog područja. Bosansko-podrinjski kanton Goražde ima dosta prirodnih resursa, kao što su: vodeni potencijal, nalazišta gipsa, izvori termalne i pitke vode, proizvodnja zdrave hrane, veliki turistički i hidro potencijal rijeke Drine i njenih pritoka, bogatstvo šuma i lovišta, što otvara raznovrsne mogućnosti za ulaganje. Pored razvoja već postojeće industrijske proizvodnje i povećanja kapaciteta sa posebnim akcentom na namjensku industriju velike su mogućnosti kako razvoj turizma tako i ruralnog razvoja, poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Formiranje i ulaganje Turističku organizaciju stvaranje i izgradnja infrastrukturnih objekata od značaja za razvoj turizma i povećanja turističke ponude sa novim aspektom turizma koji se odnosi na vjerski turizam.

Jedna od najbitnijih komponenti razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde je razvoj infrastrukture sa akcentom na izgradnju adekvatne cestovne infrastrukture od čega je najznačajniji putni pravac Goražde – Sarajevo čime bi se stvorile jako dobre pretpostavke još većeg razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kao centra Gornjo-drinske regije.

² <http://www.turizam-bpk.ba/v1/index.php/features>

Ono na što se treba usmjeriti je iskorištenosti pozicije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde koji predstavlja koridor povezivanja susjednih zemalja okruženja.

POGLAVLJE 3. STRATEGIJA RAZVOJA BPK-a GORAŽDE 2021.-2027. GODINA

Ono na što je jako bitno ukazati kroz Dokument je vizija i ciljevi definisani u Strategiji razvoja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde 2021-2027. godine.

U procesu izrade Strategije razmatrana je radna verzija Strategije razvoja Federacije BiH, kako bi se usaglasili strateški ciljevi na nivou Kantona sa strateškim ciljevima Federacije BiH. U proces izrade Strategije uključene su i jedinice lokalne samouprave u sastavu BPK, kroz sastav formiranih radnih i savjetodavnih tijela, kako bi se u Strategiji na nivou Kantona reflektirale i razvojne potrebe jedinica lokalne samouprave. Pored koordinacije i usaglašavanja razvojnih ciljeva BPK sa razvojnim ciljevima Federacije BiH i jedinica lokalne samouprave u sastavu Kantona, pri izradi Strateške platforme su razmatrani i dokumenti koji odražavaju razvojne prioritete Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu BiH) utvrđene u procesu europskih integracija, kao i globalno prihvaćene ciljeve održivog razvoja.

U procesu izrade Strategije koriste se principi planiranja utvrđeni Uredbom o izradi strateških dokumenata Federacije BiH, od kojih posebno izdvajamo:

- otvoreni metod koordinacije u Federaciji BiH (OMK),
- vertikalna i horizontalna koordinacija nadležnih institucija u procesima razvojnog planiranja i upravljanja razvojem u FBiH i usklađenosti razvojnih prioriteta,
- ravnopravnost spolova i jednake mogućnosti za sve građane FBiH i
- partnerstvo, javnost i transparentnost u procesu razvojnog planiranja.

Strategija je osnov za izradu trogodišnjih akcionih planova i smjernica za trogodišnje planove rada, te programa javnih investicija (PJI), trogodišnjih i godišnjih planova rada ministarstava i organa uprave, te dokumenta okvirnog budžeta (DOB) i godišnjeg budžeta.

Vizija razvoja BPK iskazuje stratešku namjeru građanstva koja prvenstveno odražava težnje da BPK postane savremena evropska regija, orijentisana na održive aspekte razvoja gdje se razvoj posmatra kao višedimenzionalan proces ekonomske, društvene, okolišne, prostorne i institucionalne transformacije sa ciljem poboljšanja kvaliteta i standarda života građana i građanki. Vizija uključuje inkluziju svih sektora društva u razvojne procese, uključujući javni, privatni i civilni sektor.

VIZIJA

BPK - Regija snažne izvozne privrede i ugodnog ambijenta za život koji krasi ljepota rijeke Drine, u kojoj se resursi racionalno koriste i čuva okoliš za održiv rast.

Strateški cilj je cilj najviše razine koji utječe na sveukupni pravac razvoja zajednice i predstavlja jasan smjer kretanja u dugoročnom razdoblju. Strateška platforma razvoja Bosansko-podrinjskog kantona

temelji se na tri strateška cilja, koji osiguravaju sinergijske efekte između ekonomskog i društvenog razvoja te zaštite okoliša i razvoja javne infrastrukture.

Strateški ciljevi su nastali na osnovu analiza, prvenstveno situacione i SWOT analize, na osnovu kojih su izvučeni strateški fokusi. U nastavku je grafički prikaz veze između strateških fokusa i strateških ciljeva.

Strateški cilj 1: Uspostaviti održiv ekonomski rast

Za ostvarenje vizije razvoja BPK ključno je obezbijediti uslove za održiv ekonomski rast, koji stvara preduslove za društveni napredak, razvoj infrastrukture i veći stepen zaštite okoliša. Zbog toga je prvi strateški cilj razvoja BPK usmjeren na ekonomski razvoj, koji će se bazirati na boljem iskorištavanju prirodnih potencijala i poslovne tradicije, uz uspostavljanje pogodnog privrednog okruženja i razvoj poduzetničke infrastrukture. Ovaj cilj je usmjeren na jačanje konkurentnosti industrije, uz poticanje izvorne orijentacije i finalizacije, stvaranje lanaca vrijednosti, podršku za održivost obrta, razvoj poduzetničke infrastrukture, te oživljavanje ruralnih područja, uz podršku poljoprivredi i aktivnostima za generisanje dohotka ruralnog stanovništva. Posebnu pažnju je potrebno posvetiti boljem iskorištavanju turističkih potencijala kantona. Ovim ciljem će se postići pozitivni efekti koji se odnose na povećanje poreznih prihoda, rast izvoza posebno gotovih proizvoda sa dodatnom vrijednošću, održivost i rast malih i srednjih preduzeća, zapošljavanje, ruralni razvoj, te obogaćivanje turističke ponude i razvoj turizma na ovom području.

Stepen realizacije postavljenog strateškog cilja će se pratiti kroz nekoliko ključnih pokazatelja uticaja: indeks razvijenosti ili porezne prihode/pc, stopu zapsolenosti, te stopu pokrivenosti izvoza uvozom, na osnovu kojih će se finalno ocjeniti ostvareni stepen ekonomskog razvoja, a detaljniji pokazatelji ekonomskog razvoja će biti vezani za pokazatelje ostvarenja prioritetnih ciljeva.

Strateški cilj 2: Učiniti BPK mjestom kvalitetnog življenja

Unapređenje kvaliteta življenja kroz stvaranje održivog i inkluzivnog društvenog okruženja je strateški cilj razvoja BPK. Ljudski kapital je predstavlja osnov za razvoj društva i ekonomije, a njegovo razvijanje će se postići kroz u napređenje kvaliteta usluga javne uprave i jačanje segmenta pravde i sigurnosti, unapređenju dostupnosti obrazovanja ali i kvaliteteti, sportu i kulturi i unapređenje tržišta radne snage, poboljšanje zdravstvene usluge i reformskim aktivnostima u oblasti socijalne zaštite. Neophodno je voditi računa o kontinuiranom razvijanju ljudskih potencijala, te razvoju sadržaja za sve društvene grupe na području BPK, jer socijalna uključenost se smatra ključnim uslovom za održiv dugoročni razvoj. Jedan od prioriteta je i jačanje dobre uprave u službi građana, kroz unapređenje efikasnosti, efektivnosti i transparentnosti javne uprave BPK, te modernizaciju svih njenih usluga u skladu sa savremenim trendovima.

Indikatori uticaja podrazumijevaju one indikatore koji mjere efekat neke mjere ali na dužem roku, za razliku od indikatora rezultata. S tim u vezi indikatori uticaja koji bi mjerili strateški cilj su: povećanje broja stanovnika te broj stanovnika na jednog ljekara.

Strateški cilj 3: Osigurati održivo upravljanje okolišem i jačati infrastrukturne kapacitete

Imajući u vidu da BPK Goražde teži ka industrijskom razvoju, uključujući i unapređenje poslovnih zona, neophodno je osigurati efikasnu uspostavu i instrumente implementacije mjera zaštite okoliša i očuvanja prirode kako bi se razvijale i ostale privredne grane te obezbijedio kvalitetan život za građanstvo Kantona. Kako bi se osiguralo održivo upravljanje okolišem i prirodnim resursima, omogućila kvalitetna komunalna usluga stanovnicima BPK, te stvorile osnovne pretpostavke za dalji razvoj privrede, zacrtan je treći strateški cilj. Ovim ciljem će se postići pozitivni efekti i stvoriti svi

preduslovi i normativni okviri za doprinos u zaštiti i očuvanju okoliša kroz unapređenje infrastrukture. U domenu informacionih sistema za integralno upravljanje okolišem, zaštitu i sanaciju okolišnih komponenti (voda, zemlja, zrak), te zaštitu i unapređenje prirodnih resursa i obnovljivih izvora energije.

Najveće promjene u okruženju koje se očekuju na osnovu ovog cilja su promjene u komunalnim djelatnostima vodosnabdjevanja i regulisanja upravljanja otpadom, te unapređenju energetske efikasnosti.

Prioriteti predstavljaju ključna polja i smjerove djelovanja za ostvarenje vizije i strateških ciljeva i kao takvi imaju najveći utjecaj na razvoj, odnosno ostvarenje strateških indikatora. Definirani prioriteti su grupirani po relevantnim strateškim ciljevima.

Strateški ciljevi

STRATEŠKI CILJ 1:

Uspostaviti održiv ekonomski rast

STRATEŠKI CILJ 2:

Učiniti BPK Goražde mjestom kvalitetnog življenja

STRATEŠKI CILJ 3:

Osigurati drživo upravljanje okolišem i jačati infrastrukturne kapacitete

Prioriteti

PRIORITET 1.1. Poticati industrijsku proizvodnju,

posebno izvozno orijentisanu sa finalizacijom

proizvoda za višu dodanu vrijednost i zapošljavanje

PRIORITET 1.2. Razviti ruralne sredine koristeći

poljoprivredne i šumske resurse

PRIORITET 1.3.: Razviti turističku ponudu i

infrastrukturu za održivi turizam

PRIORITET 2.1. Unaprijediti pristup kvalitetnom i

inkluzivnom obrazovanju i obukama

PRIORITET 2.2. Podržati razvoj kulturnih i sportskih

sadržaja za sve grupe

PRIORITET 2.3. Osigurati pravedan i efikasan sistem

zdravstvene i socijalne zaštite

PRIORITET 2.4. Unaprijediti efikasnost rada javnih

institucija i sigurnost

PRIORITET 3.1. Osigurati pametno upravljanje

prirodnim resursima i održivo prostorno planiranje

PRIORITET 3.2. Povećati investicije u javnu

infrastrukturu i usluge

POGLAVLJE 4. SREDNJOROČNA FISKALNA STRATEGIJA

Projekcija prihoda za period 2024.-2026. godina u najvećoj mjeri je pod uticajem trenutne situacije prouzrokovane snažnim poremećajem na tržištu posebice ekonomskih posljedica izazvanih ratom u Ukrajini i sankcijama prema Rusijoj federaciji što se posebno odrazilo narast cijena hrane i goriva, te je nakon posljedice pandemije korona virusa koja je dovela do značajnog slabljenja ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini došlo je do inflacije i nestašice osnovih životnih namirnica, te porasta cijena goriva i drugih energenata.

U cjelokupnom ekonomskom sistemu došlo je do značajnog povećanja Prihoda od PDV-sa posebnim akcentom na 2022. godinu u toku 2022. godine povećanjem cijena što direktno povećava prihode od PDV-a. Uzimajući u obzir stabilizacijske mjere koje su se preduzimale u Federaciji BiH i Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde moguće je da će doći do stabilizacije cijena i stagniranja PDV-a jer i ako je došlo do povećanja cijena što direktno povećava prihode od PDV-a ipak kupovna moć je manja tako da postoji velika mogućnost da će se PDV u toku 2023. godine kretati u slabijoj uzlaznoj putanji al u toku 2024 i 2025.

godine smatramo da neće imati taj trend. U skladu sa naprijed navedenim odnosno do krajnje nepredvidivog toka i dužine trajanja nestabilnosti i njenog krajnjeg djelovanja na globalnu i domaću ekonomiju, projekcije prihoda su rađene sa oprežnošću i bazirane na konzervativnom pristupu.

Što se tiče domaćeg prostora moguće je u fazama, a u skladu sa razvojem situacije, donošenje novih mjera unutar fiskalne politike koje mogu dovesti do drugačijih ishoda od trenutno pretpostavljenih.

Projekcije prihoda Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2024-2026. godina rađene su na osnovu zadnje dostavljenih smjernica od strane Federalnog ministarstva finansija.

PROJEKCIJE PRIHODA BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE ZA PERIOD 2024.-2026. GODINE.

Na bazi dostavljenih projekcija od strane Federalnog ministarstva za finansije Bosne i Hercegovine iz novembra 2022. godine, kao i pokazatelja kretanja prihoda Kantona u prethodnom periodu posebno sa osvrtom na 2022. godinu, te I-kvartal 2023. godine. Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde je uradilo projekcije prihoda Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2024.-2026. godine.⁴

PRIHODI			
OPIS	BUDŽET ZA 2024. GODINU	BUDŽET ZA 2025. GODINU	BUDŽET ZA 2026. GODINU
I	II	III	IV
PRIHODI OD POREZA	42.042.692	44.514.268	45.491.634
NEPOREZNI PRIHODI	3.448.585	3.551.885	3.614.885
TEKUĆI TRANSFERI – CŽR, dd, roditelj - njegovatelj	1.585.000	1.585.000	1.585.000
PRIHODI PO OSNOVU ZAOSTALIH OBAVEZA	1.108	1.108	1.108
UKUPNO	47.077.386	49.652.262	50.692.628

Ukupno planirani prihodi za period 2024-2026. godina u prethodnoj tabeli ne obuhvataju transfer iz budžeta Federacije BiH čiji iznos definiše Federalna Vlada svojom odlukom, kao niti sredstva sa podračuna čija je namjena definisana posebnim zakonskim propisima, a koje će se uključiti u Budžete nakon utvrđivanja iznosa ostvarenih, a ne utrošenih sredstava prethodnih godina.

⁴ Federalno ministarstvo finansija - financija; Akt broj: 05-12-5-3955/22-2 od 07.11.2022. godine

POREZNI PRIHODI

OPIS	Budžet za 2024.god	Budžet za 2025.god	Budžet za 2026.god
Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	1.596.406	1.598.466	1.600.529
Porez na imovinu	398.596	398.596	389.596
Porez na dohodak	5.641.725	6.449.851	7.373.733
Prihod od indirektnih poreza koji pripadaju kantonu	33.628.254	35.232.718	31.671.916
Prihod od indirektnih poreza koji pripadaju direkciji za cesta	591.341	642.766	694.187
Prihodi od indirektnih poreza na ime finansiranja auto cesta u Federaciji BiH	184.411	189.912	189.912

Prihodi od indirektnih poreza

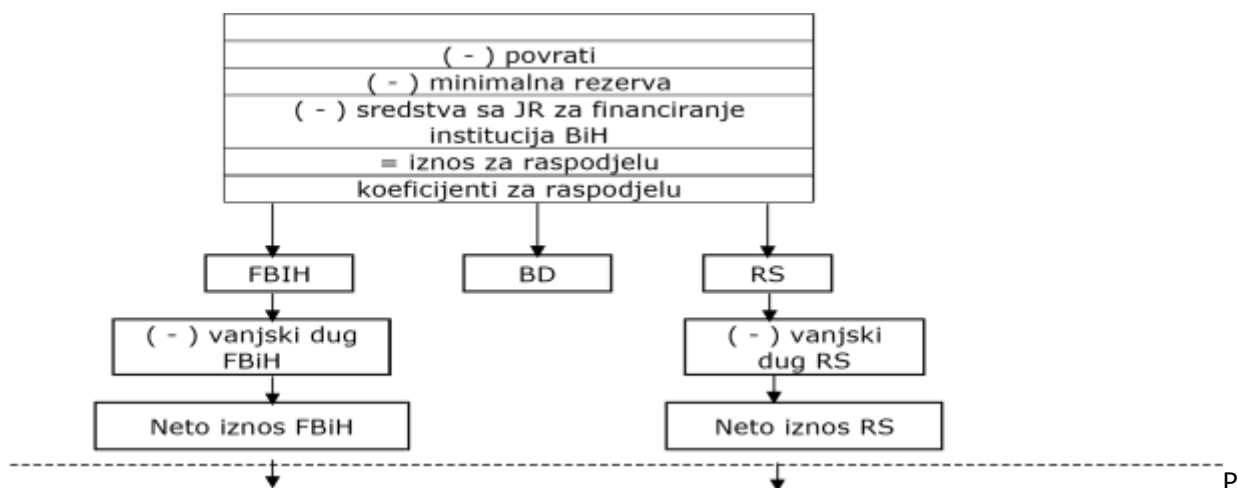
Najznačajnije porezne prihode čine: Prihodi od indirektnih poreza koje prikuplja Uprava za indirektno oporezivanje a uključuju: PDV, carinske dadžbine, akcize i naknade za puteve. Prikupljeni prihodi od ovih poreza se uplaćuju na Jedinstveni račun koji vodi Uprava za indirektno oporezivanje, a raspodjela sa računa se vrši uskladu sa Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 44/03, 52/04, 34/07, 4/08, 49/09) i Zakonom o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjelu prihoda („Službeni glasnik BiH“, broj: 55/04, 34/07, 49/09) na način kako je to definisao Sistem raspodjele prihoda od indirektnih poreza

Sistem raspodjele prihoda od indirektnih poreza u BiH prikazan je na grafikonu 1. iz kojeg se vidi da prioritet u raspodjeli imaju povrati poreznim obveznicima. Nakon izdvojenog dijela sredstava za povrate, ukupan iznos prikupljen na Jedinstvenom računu (PDV, carine, akcize, putarina 0,15 KM) umanjuje se za iznos minimalne rezerve koja je potrebna UIO za kontinuirano i nesmetano poslovanje. Držanje rezervi na Jedinstvenom računu je od strateškog značaja za fiskalni i privredni sistem BiH. Nedovoljne rezerve uzrokuju zastoje u privredi zbog blokiranja isplate povrata, lošu i nekonkurentnu sliku ekonomije, te povećanje rashoda zbog plaćanja kamata za svaki dan zakašnjenja isplate povrata i druge rashode koje je moguće izbjeći. S druge strane, prekomjerne rezerve takođe dovode do zaduživanja nižih nivoa uprave usljed deficita u prilivu sa Jedinstvenog računa. Iznos minimalne rezerve utvrđen je u skladu sa Pravilnikom o prikupljanju, spravnjenju, raspodjeli prihoda i izvještavanju⁵.

Grafikon 1. Sistem raspodjele indirektnih poreza u BiH⁶

⁵ „Službeni glasnik BiH“, br. 05/05

⁶ Izvor: Antić, D., 2013. "Multi-level fiscal system in Bosnia and Herzegovina: evolution and coping with economic crisis". Financial Theory and Practice, 37 (3), 279-310. <http://www.fintp.hr/upload/files/ftp/2013/3/antic.pdf>

DV + carine + akcize + putarina 0,15 KM

Budžet FBiH 36,2 %
Kantoni (10) 51,48 %
JLS u FBiH (79) 8,42 %
Direkcija za ceste FBiH 3,9 %

Sljedeći korak u raspodjeli je doznačavanje pripadajućeg iznosa budžetu institucija BiH. Ovaj iznos izračunava se kao iznos budžeta institucija BiH za tekuću godinu pomnožen sa koeficijentom koji se dobije kada se 1 podijeli sa brojem radnih dana UIO u tekućoj godini. Preostali iznos nakon odbijanja rezervi i iznosa koji pripada budžetu institucija BiH predstavlja dio za raspodjelu entitetima. Iz ukupnog iznosa za raspodjelu entitetima odbija se vanjski dug s obzirom da je isti obaveza entiteta dok je dinamika plaćanja određena rasporedom Ministarstva financija i trezora BiH, a samu proceduru plaćanja vanjskog duga vrši Centralna banka BiH kao fiskalni agent. Preostali iznos za raspodjelu dostavlja se Federaciji BiH, Republici Srpskoj i Brčko Distriktu, a iznos se utvrđuje na osnovu njihovog učešća u krajnjoj potrošnji prikazanog u prijavama PDV-a, dok se koeficijent raspodjele računa stavljajući krajnju potrošnju entiteta i Brčko Distrikta u odnos sa krajnjom potrošnjom na nivou BiH.

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza u Federaciji BiH

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza uplaćenih u budžet Federacije BiH sa Jedinственog računa definirana je Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH⁷, prema kome se indirektni porezi nakon izdvajanja dijela sredstava za financiranje vanjskog duga Federacije BiH dijele na sljedeći način:

- i) budžet Federacije 36,2%,
- ii) budžeti kantona 51,48%,
- iii) budžeti jedinica lokalne samouprave 8,42%
- iv) "Direkcija za ceste Federacije BiH" 3,9%

Ukoliko dublje analiziramo raspodjelu prihoda od indirektnih poreza važno je naglasiti da se pojedinačno učešće u raspodjeli kantona u Federaciji BiH vrši u skladu sa formulom koja se zasniva na sljedećim kriterijima:

⁷ član 6. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, "Službeni glasnik FBiH" br. 22/06,43/08,22/09,35/14,94/15

i) 57% na osnovu broja stanovnika kantona ii) 6% na osnovu površine kantona iii) 24% na osnovu broja učenika u osnovnom obrazovanju i iv) 13% na osnovu broja učenika u srednjem obrazovanju⁸.

Dalje, pojedinačno učešće jedinica lokalnih samouprava (JLS) u Federaciji BiH u raspodjeli prihoda sa Jedinstvenog računa zasniva se na sljedećem:

- i) 68% na osnovu broja stanovnika u JLS; ii) 5% na osnovu površine JLS;
- iii) 20% na osnovu broja učenika u osnovnom obrazovanju; iv) 7% na osnovu nivoa razvijenosti JLS, definiranog kroz indeks razvijenosti.

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2022	2023	2024	2025
1. Prihodi od indirektnih poreza iz raspodjele sa Jedinstvenog računa	28.114.664	34.525.149	36.608.281	40.428.235
1.1. Kantonalni budžet	30.589.280	31.671.916	33.628.254	37.189.056
1.2. Općinski/gradski budžeti	2.960.905	2853.233	2.980.027	3.239.179
1.2.1. Foča-Ustikolina	331.980	316.706	330.780	359.546
1.2.2. Goražde	2.473.402	2.386.812	2.492.878	2.709.666
1.2.3. Pale-Prača	155.522	149.719	156.369	169.967

• **NAPOMENA:** Raspodjela prihoda za kantone i općine/gradove pojedinačno za 2022. godinu i period 2023-2025. godina urađena je u skladu sa metodologijom propisanom Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15).

Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji za ceste raspoređuju se kantonu i općinama/gradu u njegovom sastavu u omjeru 58% - 42%.

Na osnovu procenta raspodjele Kanton-općine/grad u ovim projekcijama prihod od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji za ceste kantona planiran je iznos od 591.341 KM u 2024. godini, 642.766 KM u 2025. godini, te 694.187 KM u 2026. godini.

Porez na dobit

Porez na dobit preduzeća ne predstavlja u cijelosti prihod Kantona, međutim, Bosansko-podrinjski kanton Goražde u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u BPK-a Goražde i finansiranju BPK-a Goražde („Sl.novine u BPK Goražde“ br: 6/10 i 13/17) isti prihod djeli sa općinama/Gradom u omjeru 70% - 30%.

Po projekciji Federalnog ministarstva finansija prihodi od poreza na dobit BPK-a Goražde po godinama će se kretati kako slijedi:

Prihodi od poreza na dobit u KM

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2022	2023	2024	2025

⁸ član 9. Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, "Službeni glasnik FBiH" br. 22/06,43/08,22/09,35/14,94/15

1. Porez na dobit	2,269,046	2,264,962	2,263,376	2,266,319
-------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Porezi na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza), predstavljaju zaostale obaveze iz prethodnih godina po osnovu Zakona o porezima Bosansko-podrinjskog kantona Goražde („Službene novine BPK-a Goražde“, broj: 17/04) koji se u dijelu oporezivanja građana ne primjenjuje od 01.01.2009. godine tj. od stupanja na snagu Zakona o porezu na dohodak, te u tom smislu ovi prihodi u apsolutnom iznosu nisu značajni.

Ovdje je značaj na porezu na dobit preduzeća koji bi s obzirom na privredna kretanja u Kantonu trebao da ima tendenciju rasta kako je i predstavljeno.

Projekcije Federalnog ministarstva u projekcijama prihoda po osnovu poreza na dobit i u skladu sa kantonalnim propisom planiran je u iznosima 1.584.363 KM u 2024 godini, 1.586.423 KM u 2025. godini te 1.588.486 KM u 2026 KM.

Porez na dohodak

Prihodi od poreza na dohodak se uplaćuju na osnovu Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 07/13, 65/13), i isti je najvažniji zakon u sistemu direktnog oporezivanja u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Prema projekciji Federalnog ministarstva finansija očekuje se da će prihodi od poreza na dohodak u narednim godinama ima tendenciju rasta u odnosu na procjenu ostvarenja u 2022. godini. Oslanjajući se na te podatke projicirani su prihodi od poreza na dohodak za naredne tri godine.

VRSTA PRIHODA	PROJEKCIJA			
	2022	2023	2024	2025
1. Porez na dohodak	6,742,238	7,587,266	8,608,064	9,841,092
1.1. Kantonalni budžet	4,418,863	4,972,694	5,641,725	6,449,851
1.2. Općinski/gradski budžeti	2,323,375	2,614,572	2,966,339	3,391,240

Za 2026. godinu isti je procjenjen u iznosu od 7.373.733 KM

Porez na imovinu

Porez na imovinu u obliku u kojem se primjenjuje u Federaciji Bosne i Hercegovine je zastario u formalnom i suštinskom smislu, te je reforma ovog sistema neophodna u pravcu jedinstvene okvirne regulative, da se utvrde ista pravila na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine i da se primjene savremeni principi oporezivanja imovine.

Porez na imovinu predstavljen je u tri grupe poreza, i to:

- **Porez na imovinu** koji je regulisan Zakonom o porezu na imovinu, naslijeđe i poklon („Službene novine BPK-a Goražde“, broj: 7/09, 4/13, 15/14). Naime, navedena grupa

poreza iz godine u godinu ima tendenciju rasta, a posebno nakon donošenja novog Zakona o porezu na imovinu, naslijeđe i poklon kojim je smanjeno opterećenje za pojedine obveznike, ali je proširen obim oporezivanja. Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine porez na imovinu se dijeli na: porez na imovinu od fizičkih lica i porez na imovinu od pravnih lica.

- **Porez na naslijeđe i darove** i ova vrsta prihoda također je regulisana Zakonom o porezu na imovinu, naslijeđe i poklon („Službene novine BPK-a Goražde“, broj: 7/09).
- **Porez na finansijske i kapitalne transakcije** prema Pravilniku o knjigovodstvu budžeta u Federaciji Bosne i Hercegovine ustvari predstavlja porez na promet nepokretnosti fizičkih lica i porez na promet nepokretnosti pravnih lica, a regulisan je Zakonom o porezu na promet nepokretnosti i prava („Službene novine BPK-a Goražde“, broj: 18/01, 02/10).
- Stalni porez na imovinu, prihodi po osnovu poreza na naslijeđe i poklon i porez na finansijske i kapitalne transakcije su povećani obzirom da je za očekivati da u odnosu na prethodnu godinu dođe do povećanja obima naslijeđivanja, poklanjanja i prometa nepokretnosti.

	2024	2025	2026
POREZ NA IMOVINU	398.596	498.596	463.532

Porezi na plaću i radnu snagu (zaostale uplate)

Prihodi po ovom osnovu predstavljaju zaostale obaveze po osnovu ranijeg Zakona o porezu na plaću koji je od 01.01.2009. godine prestao da važi stupanjem na snagu Zakona o porezu na dohodak („Službene novine Federacije BiH“, broj: 10/08, 9/10, 44/11, 07/13, 65/13), tako da se isti od 2009. godine evidentiraju ne obračunavaju već je donešen novi Zakon o porezu na dohodak. Poreze na plaću i radnu snagu čine: porezi na plaću i druga lična primanja i porezi na dodatna primanja.

NEPOREZNI PRIHODI

OPIS	Budžet za 2024.godinu	Budžet za 2025.godinu	Budžet za 2026.godinu
Prihodi od preduzet.aktiv.i imov.i prih.od poz.k.r	238.723	238.723	238.723
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	2.792.863	2.886.163	2.944.163
Novčane kazne (neporezne prirode)	417.000	427.000	432.000

Najznačajnije kategorije neporeznih prihoda čine **Naknade od taksi i prihoda od pružanja javnih usluga**, a značajan dio se odnosi na naknade od administrativnih taksi, sudskih taksi i drugih kantonalnih taksi, te namjenski prihodi po osnovu naknade za ceste, vodne naknade i naknade za korištenje šuma, te neplanirane uplate i prihodi od pružanja javnih usluga.

Projekcije neporeznih prihoda rađene su na bazi ostvarenja ovih vrsta prihoda u prethodnom periodu, te na osnovu kretanja i analiza projekcija za naredni period.

Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga se sastoje od administrativnih taksi, sudskih taksi, komunalnih naknada i taksi, ostalih budžetskih taksi, naknada i taksi po federalnim zakonima i drugim propisima, prihoda od pružanja javnih usluga (prihoda od vlastitih djelatnosti korisnika proračuna i vlastitih prihoda) i neplaniranih uplata - prihoda. Administrativne i sudske takse su regulisane Zakonom o administrativnim taksama Bosansko-podrinjskog kantona Goražde ("Službene novine BPK-a Goražde", broj: 12/13) i Zakonom o sudskim taksama ("Službene novine BPK-a Goražde", broj: 6/10 i 15/14).

Ostale budžetske naknade i posebne naknade i takse regulisane su mnogim propisima u koje spadaju zakoni, uredbe, pravilnici koji su doneseni kako na nivou Federacije Bosne i Hercegovine tako i na nivou Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Najznačajnije posebne naknade i takse su regulisane slijedećim propisima:

- Naknade i takse za veterinarske i sanitarne preglede koje su regulisane Odlukom o veterinarskoj svjedodžbi o zdravstvenom stanju životinja i pošiljaka životinjskog porjekla u unutarnjem i međunarodnom prometu („Službene glasnik BiH“, broj: 33/03, 14/04, 35/05) odnosno Pravilnikom o visini naknade i načinu raspodjele sredstava za obavljene veterinarsko-zdravstvene preglede i kontrolu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 18/09, 57/09, 66/09, 5/10, 28/10) i Pravilnikom o visini i načinu raspodjele naknada za svjedodžbu o zdravstvenom stanju životinja („Službene novine Federacije BiH“, broj: 18/09, 59/09) koji su doneseni na osnovu navedene Odluke, a predstavljaju namjenski prihod Ministarstva za privredu;
- Naknade za korištenje voda koje su regulisane Zakonom o vodama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 70/06) i predstavljaju namjenski prihod Ministarstva za privredu;
- Cestovne naknade koje su regulisane Zakonom o cestama („Službene novine Federacije BiH“, broj: 12/10) i predstavljaju namjenski prihod Direkcije za ceste;
- Naknade za korištenje šuma koje su regulisane Zakonom o šumama BPK-a Goražde i predstavljaju namjenski prihod Kantonalne uprave za šumarstvo;
- Posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća koje su regulisane Zakonom o zaštiti i spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije BiH“, broj: 39/03, 22/06, 43/10) i predstavljaju namjenski prihod Kantonalne uprave za civilnu zaštitu.

Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika uključuju: prihode od nefinansijskih javnih preduzeća i finansijskih javnih institucija, ostale prihode od imovine i prihode od privatizacije.

Novčane kazne (neporezne prirode) čine: novčane kazne po kantonalnim propisima, novčane kazne za prekršaje koje su registrovane u registru novčanih kazni i troškovi prekršajnog postupka, te ostali prihodi.

TEKUĆE POTPORE - GRANTOVI

U projekciji tekućih transfera za period 2024.-2026. godina planiran je tekući transfer koji se odnosi na namjenska sredstva-Civilnim žrtvama rata, dječiji doplati i roditeljnjegovatelj.

Ono što je bitno napomenuti da u iznos transfera iz Budžeta Federacije BiH kao grant sredstva i sredstva za projekte od Federacije nisu planirani u ovoj projekciji.

Potrebe za finansijskim sredstvima u vidu potpore sa viših nivoa u Budžetu za period 2024.-2026. godine su neophodne usljed činjenice da je Bosansko-podrinjski kanton Goražde jedan od ekonomski neodrživih kantona, te da se sa sopstvenim prihodima koje ostvari Kanton mogu izmiriti procjenjeni rashodi samo u dijelu prioriteta koji se definišu Zakonom o izvršenju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Doznake finansijskih sredstava iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde ili iznalaženja sistemskog rješenja (Zakon o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine) ili na drugi način iznalaženje mogućnosti obezbjeđenja sredstava omogućit će funkcionisanje Ustavom definisanih nadležnosti Kantona.

JAVNI DUG

Javni dug Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u periodu 2024.-2026. godina odnosi se na dug po dva osnova i to za:

- **Ugovor o Stand by aranžmanu MMF-a⁹** između Federacije BiH i Bosansko-podrinjskog kantona potpisan je 2009. godine u iznosu od 8.700.000 KM, pa rađen reprogram istog 2012. godine.

Grase period za izmirenje obaveza je bio 2 godine, a otplata kredita je trebala započeti 2014. godine i isti je po tom Ugovoru trebao biti izmiren u roku od 5. godina odnosno 2019. godine. Dug po ovom osnovu, a koji se odnosi na otplate glavnice i kamate ukupno iznosi **9.472.439 KM** isti je uknjižen Odlukom Skupštine BPK-a Goražde kao dugoročni dug Kantona ali prispjele fakture po osnovu tog ugovora nisu uknjižene pa samim tim ni plaćene niti se iste planiraju za izmirenje kroz Budžet Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Po pitanju ovih obaveza Ministarstvo za finansije je u toku 2020. godine

---

⁹ Otplatni plan i Ugovor o Stand by aranžmanu MMF-a-Federacija BiH i BPK-a Goražde

pokrenulo određene aktivnosti koje se odnose na reprogram ovih obaveza, te je od strane Federalnog ministarstva finansija dobilo saglasnost da krene u proceduru reprograma, ali još uvijek nije donošena konačna odluka po ovom pitanju.

- **Porše Lizing**- Odnosi se na nabavka automobila putem lizinga u iznosu od 87.713 KM Lizing čija je otplata započela 2019. godine i ista dospijeva u decembru 2024. godine. Dug po ovom osnovu na dan 31.03.2023. godine iznosio je ukupno 23.892 KM od čega 22.472 KM glavnica i 1.420 KM kamata.

Rizici po projekciji prihoda

Rizik od predložene projekcije prihoda postoji u smislu da će isti u velikoj mjeri zavisiti ostvarenje prihoda od stanja koje prouzrokuje opše društvena ekonomska i politička situacija u državi, u okruženji i svijetu generalno. Od ostvarenja prihoda posebno sa akcentom na porezne prihode- prihode od PDV-a, rasta cijena, opšte kupovne moći građana, transakcija imovine, zapošljavanja, investicija te niza drugih segmenata koji na ovaj ili onaj način utiču na ostvarenje istih.

Ostvarenje prihoda predloženo ovim Smjernicama sa posebnim akcentom na 2024. godinu bez planiranih grant sredstava iz Budžeta Federacije BiH grubom procjenom su sredstva koja vjerovatno neće moći zadovoljiti sve potrebe koje će biti iskazane u zahtjevima po Instrukciji broj 1. (DOB-a BPK-a Goražde za period 2024.-2026. godina) pretpostavka prizilazi iz ranijeg iskustva dostavljenih zahtjeva za sredstvima u naredne tri godine. Procjene prihoda će zadovoljiti one potrebe u rashodovnom smislu koje se odnose na plaće i naknade uposlenih, materijalne troškove, socijalna i boračka davanja, izdatke za RTV, resursne sobe i predškolskog odgoj, stipendije, te dio nabavke opreme i rekonstrukcije, a sve ostale potrebe iskazane zahtjevom će se morati obezbjediti sredstva kroz druge izvore, a najvećim dijelom oslanjajući se na sredstva iz budžeta Federacije BiH

MJERE EKONOMSKE I FISKALNE POLITIKE KAO I DRUGE MJERE KOJE JE POTREBNO U KONTINUITETU PODUZIMATI

Srednjoročno planiranje perioda 2024.-2026. godina u najvećoj mjeri je pod uticajem trenutne situacije u momentu izrade ovih Smjernica, prethodnom pandemijom virusa kao i ratnim dešavanjima u svijetu, koja je dovela do ekonomske destabilizacije, značajnim nestašicama i poskupljenjima.

Obzirom na krajnju nepredvidivost trajanja ekonomske nestabilnosti ističemo pored redovnih rizika i na visok rizik ostvarenja procjenjenih prihoda i krajnjih ishoda makroekonomskih pretpostavki. Globalni problem koji je zadesio sve zemlje i nije zaobišao niti jednu ekonomiju svijeta, dodatno usporavanje ili oporavak tokova u Bosni i Hercegovini velikim dijelom će biti uvijetovani dešavanjima i odlukama na globalnom nivou, posebno kada je riječ o zemljama najvećim ekonomskim partnerima Bosne i Hercegovine. Takođe,

prateći situaciju, na domaćem prostoru moguće je u fazama donošenje novih mjera unutar fiskalne politike, u skladu sa razvojem situacije, koje mogu dovesti do drugačijih ishoda od trenutno pretpostavljenih.

Uz pretpostavku da će u 2024. godini doći do okončanja i u potpunosti stavljanja pod kontrolu uticaj naglog rasta cijena i nestašice to se očekuje da će vlade donositi određene mjere ekonomske i fiskalne politike, kao i određene mjere u cilju unapređenja rada institucija kao i aktivnosti vezane za povećanje javnih prihoda.

Vlada Kantona kao i svi budžetski korisnici obavezni su poduzeti čitav niz mjera kako bi se postigla finansijska stabilnost, te kako bi se unaprijedio rad institucija što će sve za posljedicu imati poboljšanje uslova za život i poslovanje na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, a te mjere će biti poduzete kako na prihodovnoj tako i na rashodovnoj strani Budžeta i iste uključuju¹⁰:

Poduzimanje svih potrebnih mjera i aktivnosti kako bi se prilikom izrade novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine prihvatili prijedlozi Ministarstva za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, te argumentacija iz analitičkih dokumenata koje je pripremilo to Ministarstvo, a sve kako bi se Bosansko-podrinjski kanton Goražde pozicionirao na adekvatan način.

- Aktivnije učesće svih struktura vlasti u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde u zajedničkom lobiranju na nivou Federacije BiH kako bi se u cilju fiskalnog izravnjanja Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde u vidu transfera-grant doznačila potrebna sredstva, odnosno kako bi se radi uravnoteženja novčanog toka jedan dio tih sredstava za 2023. godinu sa Federalnog nivoa vlasti ranije doznačio Bosansko-podrinjskom Kantonu.
- Poduzimanje odgovarajućih aktivnosti u cilju povećanja prihoda od poreza na imovinu i sprječavanje evazije istih. Saradnja i koordinacija između Kantona, opština u sastavu Kantona i Poreske uprave Federacije BiH se mora značajno unaprijediti.
- Jasno definisanje prioriteta prilikom dodjele podsticaja za privredne aktivnosti sa posebnim akcentom na dodjelu istih prevashodno subjektima koji su registrovani za obavljanje privrednih djelatnosti, a koji će uposliti nove radnike što će dovesti do povećanja broja zaposlenih, a time i povećanja uplate poreza i doprinosa
- Provođenje postupka javnih nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama Bosne i Hercegovine, odnosno na način da se postigne povoljnija cijena i na taj način ostvare uštede u Budžetu Kantona
- Uvođenjem bolje kontrole potrošnje materijala i sitnog inventara, te odgovornije upravljati svim materijalnim troškovima, te u tom cilju započeti i projekat informatizacije rada organa uprave u Kantonu.

---

¹⁰ Ciljevi i politike Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2023. godinu.

- Boljom kontrolom stvarnog korištenja usluga prevoza učenika od strane škola, te prevoza boračkih populacija moguće je napraviti uštede na troškovima prevoza.
- Intenzivnijom kontrolom provođenja postupka uvođenja korisnika u pravo po osnovu socijalne zaštite, revizijom i vršenjem inspekcijskog nadzora postojećih rješenja, odnosno socijalnih davanja moguće je spriječiti uvođenje, te izvesti iz prava one koji već ostvaruju primanja po ovom osnovu, a kojima ova davanja nisu neophodna i koji nisu i ne trebaju biti uvedeni u pravo na određeni oblik socijalne zaštite.
- Izražajnijom provjerom ispunjavanja uslova po postojećim rješenjima za ostvarivanje dodataka na platu, te naknada koje nemaju karakter plate, a posebno naknade za prevoz na i sa posla moguće je ostvariti dodatne uštede.
- Kontrolom provođenja postupka, kao i same dodjele sredstava na ime tekućih transfera privrednim subjektima, neprofitnim organizacijama i pojedincima, te utvrđivanjem obaveze javnog i transparentnog provođenja postupka dodjele navedenih sredstava
- Intenziviranjem aktivnosti na naplati potraživanja, te poduzimanje zakonom predviđenih mjera u slučaju neispunjavanja ugovorenih obaveza.
- Smanjenje transfera prilikom kojih sredstva odlaze iz Kantona, to jest, transfera koji nemaju uticaja na povećanje potrošnje u Kantonu.
- Smanjenje tekućih transfera neprofitnim organizacijama za najmanje 20% iz razloga što ovi transferi nemaju efekta na povećanje zaposlenosti, te samim tim ni prihoda po osnovu poreza i doprinosa.
- Intenziviranjem aktivnosti oko evidentiranja i uknjižavanja cjelokupne imovine BPK Goražde na području BPK Goražde i u drugim državama.
- Kontrola upošljavanja kod budžetskih korisnika mora biti pojačana, te svako novo upošljavanje mora biti opravdano i dobro obrazloženo, te odobreno jedino u slučaju nemogućnosti popune tog radnog mjesta premještajem postojećih uposlenika. Osim toga potrebno je izvršiti provjere kod svih budžetskih korisnika u smislu da li određeni uposlenici ispunjavaju uslove za penzionisanje, te u tom slučaju iste bez odlaganja penzionisati.
- Preispitivanje rada komisija i naknada koje se isplaćuju.

Navedene mjere ukoliko budu bez odlaganja provedene unaprijedit će rad institucija, odnosno budžetskih korisnika, te mogu u značajnoj mjeri pomoći u stvaranju pretpostavki za provođenje ciljeva i politike Kantona.

POGLAVLJE 5. STRUKTURA POTROŠNJE U JAVNOM SEKTORU

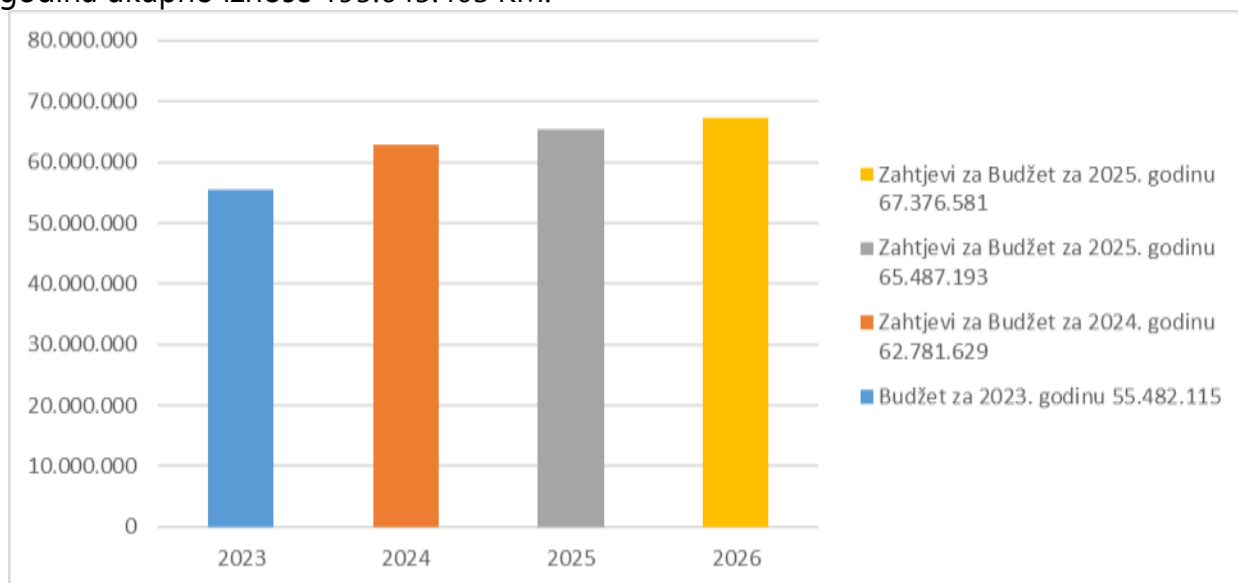
BUDŽET BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA GORAŽDE ZA 2023. GODINU

Budžetom Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2023. godinu planirani su rashodi i izdaci u iznosu od 55.482.115 KM a isti su raspoređeni na slijedeći način:

- Bruto plate i naknade troškova zaposlenih i doprinosi u iznosu od 31.908.489 KM
- Materijalni troškovi u iznosu od 4.995.530 KM
- Tekući transferi u iznosu od 14.345.746 KM
- Kapitalni transferi u iznosu od 570.000 KM
- Izdaci za kamate u iznosu od 5.000 KM
- Izdaci za nabavku stalnih sredstava u iznosu od 3.532.350 KM
- Pokriće akumuliranog deficita u iznosu od 100.000 KM

Ukupno očekivana potrošnja utvrđena konsolidacijom zahtjeva budžetskih korisnika za period 2024.-2026 godina:

Zahtjevi budžetskih korisnika Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2024.-2026. godina ukupno iznose 195.645.403 KM.

UKUPNO PROJEKCIJA POTROŠNJE BUDŽETSKIH KORISNIKA PO ZAHTJEVU ZA PERIOD 2024.-2026. GODINA PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI

Projekcija potrošnje budžetskih korisnika urađena je na osnovu zahtjeva za sredstvima od strane istih i ono što je primjetno je to da su zahtjevi za sredstvima od strane budžetskih korisnika značajno iznad projekcije prihoda za period 2024.-2026. godine. Potrebno je naglasiti da svi budžetski korisnici nisu dostavili zahtjeve te da i oni koji su dostavljeni veliki broj zahtjeva ne sadržava detaljna obrazloženja, te Ministarstvo nije moglo uvidjeti neophodnost traženih sredstava. Ono na šta je bitno ukazati da su zahtjevi budžetskih

korisnika po godinama znatno veći od mogućnosti finansiranja na osnovu procjenjenih prihoda iz tog razloga možemo potvrditi činjenicu da budžetski korisnici niti prate instrukciju za dostavljanje potreba za sredstvima, niti planiranje vrše na realnim osnovama, a što Ministarstvo za finansije dovodi u krajnje nezavidnu situaciju da samo ocijenjuje da li i šta je to potrebno realno po budžetskim korisnicima. Budžetski korisnici koji nisu dostavili svoje zahtjeva za izradu Dokumenta okvirnog budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde su: Vlada Kantona, Služba za odnose s javnošću, Ministarstvo za pravosuđe, upravu i radne odnose sa nižim potrošačkim jedinicama, Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport, Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline i Ured premijera.

TABELA 4. : PREGLED UKUPNO PLANIRANIH RASHODA ZA 2024. - 2026. GODINU PO EKONOMSKIM KATEGORIJAMA - ZBIRNA								
EKONOMSKI KOD	IZDACI I VRSTA RASHODA	Sredstva budžeta	Vlastiti prihodi	Namjenski prihodi	Donacije	UKUPNO BUDŽET ZA 2024.GODINU	BUDŽET ZA 2025. GODINU	BUDŽET ZA 2026. GODINU
611100	Bruto plaće i naknade plaće	26.766.295	3.500	260.000	0	27.029.795	27.778.962	27.750.515
611200	Naknade troškova zaposlenih	4.184.684	0	66.900	0	4.251.584	4.407.262	4.894.884
612100	Doprinosi poslodavca	3.156.438	0	24.900	0	3.181.338	3.272.659	3.229.220
613100	Putni troškovi	92.184	4.800	0	0	96.984	106.580	109.430
613200	Izdaci za energiju	1.047.560	57.500	0	0	1.105.060	1.216.460	1.232.560
613300	Izdaci za komunikaciju i komunalne usluge	389.776	2.500	0	0	392.276	399.538	411.498
613400	Nabavka materijala i sitnog inventara	665.700	85.300	35.000	0	786.000	598.990	641.490
613500	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	238.360	4.000	2.500	0	244.860	254.910	263.510
613600	Unajmljivanje imovine, opreme i nematerijalne imovine	52.900	0	0	0	52.900	58.500	62.600
613700	Izdaci za tekuće održavanje	325.300	67.600	760.331	0	1.153.231	1.222.991	1.296.291
613800	Izdaci osiguranja, bankovnih usluga i usluga platnog prometa	145.800	0	0	0	145.800	147.450	149.600
613900	Ugovorene i druge posebne usluge	1.621.620	15.200	53.900	0	1.690.720	1.658.805	1.694.735
614100	Tekući transferi drugim nivoima vlasti	2.990.200	0	165.000	0	3.155.200	3.220.200	3.350.200
614200	Tekući transferi pojedincima	4.407.200	0	7.000	4.454.800	8.869.000	9.349.500	9.788.000
614300	Tekući transferi neprofitnim organizacijama	1.437.000	0	0	0	1.437.000	1.457.000	1.477.000
614400	Subvencije javnim preduzećima	81.000	0	75.000	0	156.000	176.000	176.000
614500	Subvencije privatnim preduzećima i poduzetnicima	1.392.600	0	0	0	1.392.600	1.549.250	1.694.350
614800	Drugi tekući rashodi	225.874	0	0	0	225.874	231.779	241.291
615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	350.000	0	375.000	0	725.000	785.000	795.000
615200	Kapitalni transferi pojedincima	520.000	0	10.000	0	530.000	530.000	530.000
615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0	0	0
615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	0	0	0	0	0	0	0
615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima i poduzetnicima	0	0	0	0	0	0	0
615700	Kapitalni transferi međunarodnim organizacijama	1.000	0	0	0	1.000	1.000	1.000
616100	Kamate na pozajmice primljene kroz Državu	0	0	0	0	0	0	0
616200	Izdaci za inostrane kamate	626.000	0	0	0	626.000	0	0
616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	5.000	0	0	0	5.000	5.000	5.000

616500	Izdaci za kamate vezane za dug po izdanim garancijama	0	0	0	0	0	0	0
821100	Nabavka zemljišta, šuma i višegodišnjih zasada	1.000	0	0	0	1.000	0	0
821200	Nabavka građevina	690.000	0	0	0	690.000	390.000	390.000
821300	Nabavka opreme	776.750	71.000	275.000	19.000	1.141.750	1.137.150	1.116.650
821400	Nabavka ostalih stalnih sredstava	200.000	0	0	0	200.000	200.000	300.000
821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	216.100	0	40.000	0	256.100	256.650	607.200
821600	Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	2.238.500	2.000	974.057	25.000	3.239.557	3.315.557	3.408.557
822100	Pozajmljivanje drugim nivoima vlasti	0	0	0	0	0	0	0
822200	Pozajmljivanja pojedincima i neprofitnim organizacijama	0	0	0	0	0	0	0
822300	Pozajmljivanja javnim preduzećima	0	0	0	0	0	0	0
822500	Izdaci za kupovinu dionica privatnih preduzeća i učešće u zajedn. ulaganj.	0	0	0	0	0	0	0
822600	Ostala domaća pozajmljivanja	0	0	0	0	0	0	0
823100	Otplate dugova primljenih kroz Državu	0	0	0	0	0	1.760.000	1.760.000
823200	Vanjske otplate	0	0	0	0	0	0	0
823300	Otplate domaćeg pozajmljivanja	0	0	0	0	0	0	0
823500	Otplate duga po izdanim garancijama	0	0	0	0	0	0	0
Broj uposlenih		1.046	0	0	0	1.046	1.049	1.024
UKUPNO		54.844.841	313.400	3.124.588	4.498.800	62.781.629	65.487.193	67.376.581

PLAĆE, NAKNADE TROŠKOVA ZAPOSLENIH I DOPRINOSI POSLODAVCA

Ukupno očekivana potrošnja prema zahtjevima budžetskih korisnika na bruto plaće, naknade i doprinose u javnom sektoru Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u 2024. godini iznosi 34.462.717 KM, što predstavlja 55% ukupno planiranog Budžeta za 2024. godinu, dok u 2025. godini isti iznosi 35.458.888 KM što je za 3% više u odnosu na 2024. godinu, u 2026. godini iznosi 35.874.619 KM što je za 1% više u odnosu na 2025. godinu. Povećanje u projekcijama rashoda po osnovu bruto plaća, naknada troškova zaposlenih i doprinosa poslodavca rezultat je najvećim dijelom prijem policijskih službenika, te povećan broj uposlenih u toku prethodnih godina te veliki broj planiranih otpremnina za odlazak u peziju velikog broja uposlenika Kantona posebno Uprave policije.

Zahtjevima za budžet za 2024. godinu planirano je 1.046 uposlenih, za 2025. godinu po zahtjevima budžetskih korisnika broj povećava na 1.049 uposlenih, a 2024. godine na 1.024 uposlenih. Najveće povećanje u planu za naredne godine je eventualno minimalno povećanje plaće u skladu sa inflatornim kretanjima životnog standarda te povećanje u okviru Uprave policije jer dolazi do preklapanja trenutnog broja uposlenih i novog upošljavanja kadeta u toku 2023. godine.

IZDACI ZA MATERIJAL I USLUGE

Ukupna kantonalna budžetska potrošnja na materijal i usluge se procjenjuje na 5.667.831 KM u 2024. godini, što predstavlja 9% ukupnog Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za istu godinu. Izdaci za materijal i usluge u 2025. godini prema

zahtjevima budžetskih korisnika iznose 5.664.224 KM što predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu, dok u 2026. godini iznose 5.861.714 KM.

Izdaci za materijal i usluge sastoje se od više vrsta izdataka, a neki od najznačajnijih su: izdaci za električnu energiju i komunalne usluge u okviru kojih se dio troškova finansira iz namjenskih sredstava (repetitori), a značajan dio se dio odnosi na nabavku energenata (lož ulje), izdaci za tekuće održavanje opreme, zgrada, vozila, cesta i mostova (veliki dio ovih troškova finansira se namjenskim sredstvima koji se ostvaruju po osnovu prihoda od indirektnih poreza koji pripadaju Direkciji za ceste), zatim izdaci za nabavku materijala koji se u najvećem dijelu odnose na troškove đačke kuhinje, a koje se finansiraju iz prihoda koji se ostvaruju po osnovu uplata za đačke kuhinje. Što se tiče izdataka za gorivo najznačajniji iznos potrebnih sredstava planiran je u okviru Ministarstva za unutrašnje poslove. Jedan od najznačajnijih izdataka u okviru materijalnih troškova jesu ugovorene i druge posebne usluge koje se značajnim dijelom odnose na naknade skupštinskim zastupnicima, dok preostali dio ugovorenih usluga čine ugovori za privremene i povremene poslove (najznačajnije u okviru Ministarstva za obrazovanje - škole), ugovori o djelu, komisije, ugovori za tehničku podršku (softverski sistemi ORACLE, OCEAN, HERA, GBH kod Ministarstva za finansije), troškovi eksumacije u okviru Kantonalnog tužilaštva, štampanje službenih novina, troškovi medija i informisanja kao i druge vrste usluga.

TEKUĆI TRANSFERI

Budžetom za 2024. godinu planirana sredstva na ime tekućih transfera iznose 15.235.674 KM, u 2025. godini planiran iznos od 15.983.729 KM, te u 2026 godini iznos od 16.726.841 KM.

Ukupno planirana sredstva bi omogućavala, odnosno stvarala dobre pretpostavke za realizaciju značajnog broja projekata.

Izdaci po ovom osnovu odnose se i na transfere političkim partijama u okviru Budžeta Skupštine Kantona.

Tekući transferi pojedincima planirani u Budžetu Vlade Kantona koristiti će se kao novčana pomoć nezaposlenim licima kao i za uplate doprinosa za zdravstvenu zaštitu lica koja to pravo ne ostvaruju po drugom osnovu. Tekući transferi neprofitnim organizacijama predstavlja pomoć kako u radu tako i u sufinansiranju projekata neprofitnih organizacija i udruženja čije postojanje i djelovanje ima izuzetan značaj za Bosansko-podrinjski kanton Goražde.

Značajan dio sredstava je planiran i u okviru Ministarstva za finansije i odnosi se na transfere nižim nivoima vlasti – općinama/grad u sastavu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, odnosno Gradu Goražde, Pale u FBiH i Foča u FBiH.

U okviru Budžeta Ministarstva za privredu planirani su transferi - subvencije za industrijsku i poljoprivrednu proizvodnju, turizam i razvoj ruralnog područja i isti su od velikog značaja za razvoj Bosansko-podrinjskog kantona Goražde s obzirom da Bosansko-podrinjski kanton Goražde ima dobre uslove i potencije za razvoj industrije i ista je većim dijelom usmjerena na izvoz, zatim tu su i dobri klimatski i geografski uslovi za

poljoprivrednu proizvodnju i stočarstvo, te ništa manje bitno i idealne uslove za razvoj turizma na području Kantona.

Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo raseljena lica i izbjeglice u svom Budžetu ima planiranih transfera i najvećim dijelom isti su namjenjeni subvencioniranju javnih ustanova na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kao što su: Kantonalna bolnica, Zavod za javno zdravstvo, Dom za stara i iznemogla lica, domovi zdravlja koji egzistiraju na području Kantona. Takođe, značajna sredstva su planirana i za raseljena lica, lica koja se vraćaju na područje Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kao i za povratak lica na područja okolnih općina, odnosno općina Republike Srpske. U okviru ovih transfera Ministarstvo radi na projektima obezbjeđenja egzistencijalnih potreba raseljenih lica kao i obezbjeđenje finansijskih sredstava za održivi povratak.

U okviru Budžeta Centra za socijalni rad, a u skladu sa Zakonom o socijalnoj zaštiti i drugim zakonskim i podzakonskim aktima pravo na socijalnu zaštitu ostvaruje veliki broj stanovnika Bosansko-podrinjskog kantona Goražde po raznim osnovama. Beneficije za socijalna davanja obuhvataju izdvajanja: za domove u kojima su smještena socijalno ugrožena lica, za civilne žrtve rata (Federacija vrši uplatu dijela finansijskih sredstava), zatim za tuđu njegu i pomoć, za stalnu novčanu pomoć, za naknadu za vrijeme čekanja na zaposlenje, za dječiji dodatak, za naknade ženama - majkama koje nisu u radnom odnosu i koje su u radnom odnosu, kao i druge vrste socijalnih davanja.

U okviru Budžeta Ministarstva za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport planirana su značajna sredstva za transfere i isti se odnose: na isplatu stipendija, finansiranje sportskih klubova koji egzistiraju na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, kao i Sportskog saveza, transfere za razvoj kulture, grantove pojedincima (sufinansiranje projekata predškolskih ustanova, nagrade učenicima, ljekarski pregledi i zdravstveno osiguranje učenika), zatim finansiranje rada JU Radio - televizije Goražde čiji je osnivač Bosansko-podrinjski kanton Goražde, a na način kako je to definisano Zakonom o radio - televiziji Goražde, te niz drugih davanja u okviru ovog Ministarstva.

Ministarstvo za boračka pitanja u okviru svog Budžeta planira značajna finansijska sredstva kao tekuće transfere pojedincima i na taj način, a u skladu sa Zakonom o dopunskim pravima boračkih populacija, vrši finansiranje potreba boračkih populacija kao što su: isplatu egzistencijalne naknade, zdravstveno osiguranje, banjsko - klimatsko liječenje, rješavanje stambenih problema, rješavanje problema zapošljavanja i samozapošljavanja, finansiranje prevoza boračkih populacija, finansiranje rada udruženja boračkih populacija, obilježavanje značajnih datuma u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde itd. Također u okviru Zakona o dopunskim pravima boraca u toku 2022. godine došlo je do izmjene propisa te se u okviru prava na egzistencijalne naknade proširuju prava Zakonom se uvodi u pravo supruge poginulih kao i djeca poginulih. Što će u narednim godinama zahtijevati dodatna finansijska sredstva.

U okviru budžeta Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoliša planirana su sredstva drugim nivoima vlasti, pojedincima i udruženjima koja rade na zaštiti okoliša, te sredstva za implementaciju projekata kroz finansiranje i/ili sufinansiranje.

KAPITALNA POTROŠNJA

Kapitalni transferi u Budžetu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2024. godinu planirani su u iznosu od 1.887.000 KM. U 2025. godini planiran je iznos od 1.321.000 KM, te u 2026. godini iznos od 1.331.000 KM.

Kapitalni transferi se u najvećem dijelu odnose na kapitalne transfere drugim nivoima vlasti, zatim pojedincima, te javnim preduzećima. Ove vrste transfera imamo planirane u okviru Ministarstva za privredu (dio projekata se finansira iz vodnih naknada, a dio koji se odnosi na projekte javnih preduzeća i ide na teret budžetskih sredstava), Ministarstva za socijalnu politiku, zdravstvo raseljena lica i izbjeglice (finansiranje projekata zdravstvenih ustanova), Ministarstva za boračka pitanja (samozapošljavanje boračkih populacija), Ministarstva za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline.

Izdaci po osnovu otplate dugova primljenih kroz državu i kamate po osnovu primljenih kredita u periodu 2023-2025. godine odnose se na obaveze po osnovu postojećeg kredita Bosansko-podrinjskog kantona Goražde gdje je kamata po ugovoru o Stand by aranžmanu MMF-a planirana u cijelosti u 2024. godini, a otplata duga u narednim godinama. Planiranje sredstava za ove obaveze je obaveza Ministarstva za finansije, uz napomenu da se po ovom pitanju nema jasan stav Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine.

Trenutno, u skladu sa Zakonom o dugu, zaduženju i garancijama u Federaciji Bosne i Hercegovine, nemamo pretpostavke za stvaranje bilo kakvih novih kreditnih zaduženja.

U dijelu nabavke opreme, rekonstrukcije i nabavke stalnih sredstava u obliku prava sredstva i otplate dugova primljenih kroz državu planirana u iznosu od 5.528.407 KM za 2024. godinu, u 2025 godini planiran je iznos od 7.059.357 KM dok je u 2026. godini planiran iznos od 7.582.407 KM.

Najznačajniji iznosi planirani za ove namjene su u okviru Ministarstva finansija i isti se odnosi na otplatu duga po kreditu MMF-a 1.760.000 KM zatim Rekonstrukcija i investiciono održavanje kod Direkcije za ceste preostali dio odnosi se na Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoline i to za nabavke zemljišta i građevine, rekonstrukcije (utopljanja zgrada institucija Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, zamjena krovova i stolarije, priprema i izgradnje obekata). Veliki broj projekata započelih u 2023. godini predstavljaju višegodišnje projekte, te se u skladu sa već potpisanim ugovorima planiraju sredstva koja će se po istim implementirati u narednim godinama. Manje iznose vezano za nabavku opreme kod svih budžetskih korisnika te rekonstrukcije kod škola.

ZAHTJEVI BUDŽETSKIH KORISNIKA ZA PERIOD 2024.-2026. GODINA

BUDŽETSKI KORISNIK	Zahtjevi budžetskih korisnika		
	2024. godina	2025. godina	2026. godina
Skupština kantona	1.643.000	1.734.000	1.734.000
Vlada kantona	1.146.150	1.146.000	1.144.000
Služba za zajedničke poslove	896.900	928.900	961.400
Kantonalna uprava civilne zaštite	956.200	982.050	1.007.900
Ministarstvo unutrašnjih poslova	1.792.290	1.761.685	1.719.165
Uprava policije	8.555.100	8.653.540	8.235.670
Ministarstvo za pravosuđe, upravu i radne odnose	356.870	356.870	356.870
Kantonalni sud	832.198	831.198	831.198
Općinski sud	1.610.020	1.610.020	1.610.020
Kantonalno tužilaštvo	437.509	437.509	437.509
Ministarstvo za finansije	3.018.874	4.040.379	4.044.691
Ministarstvo za privredu	3.594.808	3.911.900	4.193.650
Kantonalna uprava za šumarstvo	568.430	521.250	827.000
Direkcija za ceste	2.296.680	2.410.050	2.566.410
Direkcija robnih rezervi	1.642.300	1.425.000	1.526.900
Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice	1.261.400	1.395.900	1.543.300
Centar za socijalni rad	7.483.279	7.886.120	8.286.020
Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport	2.550.920	2.550.920	2.550.920
OŠ "Fahrudin Fahro Baščelija"	2.745.400	2.754.250	2.800.250
OMŠ "Avdo Smailović"	541.194	556.126	571.477
OŠ "Husein ef. Đozo"	2.782.700	2.805.420	2.825.020
OŠ "Mehmedalija Mak Dizdar" Vitkovići	1.948.370	2.169.020	2.351.770
OŠ "Hasan Turčalo Brzi" Ilovača	1.092.810	1.092.810	1.092.810
OŠ "Prača" Prača	639.730	653.610	671.520
OŠ "Ustikolina" Ustikolina	891.818	978.750	1.126.850
SSŠ "Džemal Bijedić"	1.244.186	1.254.550	1.263.025
STŠ "Hasib Hadžović"	1.991.520	2.254.770	2.604.140
MSŠ "Enver Pozderović"	1.308.850	1.329.550	1.344.050
Ministartvo za boračka pitanja	2.054.500	2.110.500	2.166.500
Agencija za privatizaciju	159.220	167.510	176.825
Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoliša	2.982.358	2.982.358	2.969.358
Kantonalna uprava za inspeksijske poslove	934.780	959.110	990.625
Arhiv Kantona	156.710	164.578	164.578
Ured Premijera i Vlade	220.500	220.500	220.500
Služba za odnose s javnošću	125.850	126.350	126.350
Kantonalno pravobranilaštvo	140.305	146.240	156.410
Zavod za besplatnu pravnu pomoć	177.900	177.900	177.900
Broj uposlenih	1.046	1.049	1.024
UKUPNO	62.781.629	65.487.193	67.376.581

U ovom poglavlju predstavljani su budžeti budžetskih korisnika koji se odnose na rashode i izdatke za period 2024.-2026. godina.

Ono na čemu će Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde dati posebnu pažnju u narednom periodu su pitanja koja imaju strateški značaj za razvoj Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, koja su povezana sa aktivnostima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine ili aktivnostima drugih privatnih ili javnih lica koja su inicirana od strane Vlade Kantona.

Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde će aktivno sarađivati sa Federacijom Bosne i Hercegovine, općinama/Gradom u sastavu Kantona, međunarodnim institucijama, akterima civilnog društva i predstavnicima privatnog sektora.

U svom radu Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde će nastojati osigurati još snažniju saradnju sa općinama/Gradom u sastavu Kantona u implementaciji prioriternih programa, projekata i mjera. Posebna pažnja će se posvetiti jačanju institucionalnih kapaciteta jedinica lokalnih samouprava u ostvarivanju ciljeva lokalnog razvoja. Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde i javne ustanove i preduzeća će uspostaviti što bolje odnose sa susjednim općinama u Republici Srpskoj, u oblastima kao što su povratak i rješavanje pitanja raseljenih lica, zbrinjavanje komunalnog otpada, turizma i svim drugim oblastima koje mogu doprinijeti stvaranju povoljnih uslova za razvoj Gornjedrinske regije. Saradnja na ekonomskom, društvenom i kulturnom polju, u skladu sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju o prekograničnoj saradnji i okolišu, biće unaprijeđena i sa susjednim državama. U cilju obezbjeđenja adekvatne tehničke i finansijske podrške Vlada Bosansko-podrinjskog kantona Goražde će osigurati potrebnu tehničku pomoć kroz saradnju sa međunarodnim institucijama u procesu planiranja i provođenja prioriternih reformi, kroz pozive za projekte kojima će se obezbijediti mobilizacija potrebnih resursa civilnog društva za implementaciju Programa razvoja, kroz saradnju sa profesionalnim organizacijama u cilju obezbjeđenja nedostajućih stručnih i tehničkih resursa kroz pozive za usluge.

Ministarstvo za finansije je nakon analize zahtjeva budžetskih korisnika utvrdilo da budžetski korisnici nisu ispoštovali Instrukciju broj 1. naročito u dijelu koji se odnosi da se zahtjevi budžetskih korisnika ne sadrže detaljna obrazloženja neophodnosti potrebe za sredstvima kao i okviran plan aktivnosti koje se efekat utroškom tih sredstava želi postići. Također želimo ukazati na činjenicu da izrada Dokumenta ne prati trogodišnji plan rada Vlade odnosno da se isti ne rade u skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju Federacije BiH. Pri izradi Dokumenta pratili smo Plan rada Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kao i Strategiju razvoja.

PROGRAMSKI OKVIR

Programski okvir je usmjeren na viziju po kojoj je Bosansko-podrinjski kanton region sa kvalitetnim ljudskim resursima, konkurentnim privatnim sektorom, efikasnom administracijom i održivim korištenjem prirodnih resursa. Uz pomenutu viziju neizostavno se pojavljuju opšti ciljevi definisani na nivou države najvećim dijelom povezani sa euroatlanskim integracijama i okvir definisan reformskom agendom primjenljiv na nivou kantona. U tom pravcu su programirane različite aktivnosti među kojima se u ovom programskom periodu izdvajaju one koje bi mogle obilježiti rad Vlade u budućem period¹¹:

Aktivnosti iz oblasti evropskih integracija i provedbe reformske agende u dijelu koji se odnosi na kantone. Obaveze vezane za oblast implementacije Strategije protiv korupcije odnosno donošenje kantonalne strategije te implementiranje mjera iz akcionog plana i jačanje institucionalnih kapaciteta. Reformska agenda kroz definisanje mjera za kantone od strane Vlade FBiH je znatno preciznije definisana čime će se naročito baviti resori u programskim godinama, prije svega oblast zdravstva, obrazovanja, uprave i finansija. Pored ovih aktivnosti u osnovnom fokusu Vlade pojavljuje se potreba jačanja kapaciteta institucija što znači da će se nastaviti aktivnosti na potpunoj legalizaciji i opremanju zgrade Vlade i implementiranjem novousvojenog poslovnika o radu Vlade donošenjem podzakonskih akata i povećanjem transparentnosti. Vlada će značajno i u narednim godinama nastaviti sa aktivnostima regulisanja imovinsko-pravnog statusa imovine kantona sa posebnim fokusom na neperspektivnu vojnu imovinu sa osnovnom namjerom da se ista stavi na raspolaganje privrednim aktivnostima.

Kada se govori o privrednom okviru na nivou Vlade nastaviće se sa radom uspostavljanja javno-privatnog partnerstva u skladu sa Zakonom o JPP BPK-a kao i nastaviti aktivnosti unutar uspostavljenog sistema lokalnog ekonomskog razvoja kao i nastavka saradnje sa drugim nivoima vlasti i institucijama u BiH i entitetima, uključujući i lokalne zajednice i NVO kroz koje će nastaviti dobru praksu implementiranja projekata i privlačenja sredstava.

Opredijeljena za ispunjavanje strateških i prioritarnih ciljeve sa akcentom na privredu i uspostavljanje pogodnog privrednog okruženja i dinamičnu privredu zasnovanu na prirodnim resursima i poslovnoj tradiciji će biti i dalje prisutno. Važna aktivnost se odnosi na zajedničko implementiranje projekta sa Svjetskom bankom (IFC) vezanog za poboljšanje poslovnog okruženja kao jednog od zadataka iz reformske agende. Važna programirana aktivnost je vezana za unaprijeđenje rada Ekonomsko-socijalnog vijeća u Kantonu.

Na nivou vodoprivrede i poljoprivrede. Poboljšanje vodovodne i kanalizacione mreže U dijelu poljoprivrede usmjeravanje na razvoj iste kao i na opbezbjeđenje plasmana proizvoda sa našeg kantona čime bi se u značajnoj mjeri dao postrek za razvoj poljoprivrede na ovim prostorima.

Po pitanju razvoja infrastrukture akcentat će se staviti na aktivnosti na dijelu regionalnog puta R-448, R448-a te novi regionalni pravac čija je procedura prihvaćanja od strane federalnog nivoa u toku.

---

¹¹ Neki od podataka korištenih u Programskom okviru preuzeti su sa službene stranice Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Pružati će se i pomoć nižim nivoima vlasti u saniranju i modernizaciji lokalnih puteva na području Bosansko - podrinjskog kantona Goražde. Ovaj period najznačajnije će obilježiti aktivnost cestovnog povezivanja Goražda sa Sarajevom, opet kao zajedničkog projekta kantonalnih i Federalnim ministarstava i pojačane saradnje za JP Ceste FBiH u pogledu realizacije projekata modernizacije magistralnih cesta.

Kada je riječ o novim zapošljavanjima i zadržavanjem postojećih radnih mjesta kroz dio sredstava za podsticaje i doznačenih od strane Vlade FBiH usmjerenih na zapošljavanje, sredstva Službe za zapošljavanje.

Oblast finansija u narednim godinama pored značajnog broja operativno-materijalnih aktivnosti obilježit će održavanje i poboljšanje budžetske stabilnosti Kantona i općina u sastavu Kantona. Kao doprinos provedbi reformske agende sačinjit će se analiza parafiskalnih nameta. Posebno će se provoditi aktivnosti usmjerene na naplatu neuplaćenih poreza. U smislu stabilizacije budžeta poseban značaj se stavlja na djelovanje i aktivnosti definisanih Mjerama fiskalne i ekonomske politike koje Vlada kantona donosi svake godine te aktivnijim radom budžetske inspekcije u smislu inpekcije provjere trošenja budžetskih sredstava i detektovanej eventualnih nepravilnosti i zloupotreba.

Sistemu uprave će imati fokus na radno-pravnom statusu uposlenih, kadrovskoj politici i implementiranju novog radnog zakonodavstva kao i predloženim mjerama iz reformske agende. Statusi udruženja građana su naručito bitni obzirom da je u programskom periodu predviđeno vršenje nadzora u odnosu na sva registrovana udruženja.

Segment sigurnosti će se usmjeriti na materijalno-tehničko opremanje Ministarstva unutrašnjih poslova kao i normativne aktivnosti kao i povećanje aktivnosti na prevenciji i suzbijanju najizraženijih oblika kriminaliteta.

Obrazovanje je naručito u fokusu reformske agende na način da je potrebno isti racionalizirati i uskladiti upisnu politiku. U tom pravcu izradit će se Analiza o strateškom obrazovanju mladih usklađeno sa potrebama BPK-a i tržišta rada sa utvrđenim mjerama u tom pravcu. Modernizacija sistema obrazovanja je kontinuiran proces i svakako zaslužuje pažnju u vidu infrastrukturnog poboljšanja uslova u školama, što će biti nastavljeno i u narednom periodu. Kroz ovaj resor nastavit će se aktivnosti na podršci razvoju sporta usmjerenu na poboljšanje uslova kroz rekonstrukciju objekata, prije svega gradske dvorane i objekta za sportske aktivnosti. Školski aktivizam je već postao konstanta u radu resora. Ono što se može istaći da je sektor obrazovanja u periodu pandemije uspio da organizira svoj rad kroz online nastavu te uspostavilo platform za rad u specifičnim uslovima u budućem period ukoliko bude potrebe.

Oblast zdravstva će nastaviti sa aktivnostima poboljšanje stanja u zdravstvu nastanak i pojava pandemije na području našeg kantona pokazala je i ukazala na neophodnost postojanaj kvalitetnog kadra, opreme i svih drugih kapaciteta neophodnog za pravovremenu intervenciju u zdravstvu. Nabavka opreme kao I održavanje rada dijaliznog centra jedan je od prioriteta i u narednom period kao i obuka kadrova kako bolnica i domovi zdravlja ne bi oskudjevali sa kvalitetnim zdravstvenim kadrom, te na najbolji način obezbjedili pravovremenu i kvalitetnu uslugu našim građanima.

U okviru oblasti socijalne politike na osnovu utvrđenih analitičkih pokazatelja krenut će se sa aktivnostima razvoja dodatnih oblika socijalne zaštite. Provođit će se aktivnosti unaprijeđenja uslova rada u J.U. Dom za stara i iznemogla lica. Na osnovu potpisanog sporazuma sa višim nivoima vlasti i općinama pokrenute su aktivnosti zatvaranja kolektivnih centara kroz već poduzete aktivnosti CEB II, te izgradnja novog Doma za stara i iznemogla lica za što su već pokrenute procedure I obezbjeđena sredstva za implementaciju projekta kroz CEB II.

Pitanje boračke zaštite je svakako bitno u smislu implementacije ostvarenih prava, poboljšanja stanja osiguranja smještaja boraca i ukupnog poboljšanja statusa, kao i analiziranja postignutih efekata postojećih intervencija. Bosansko-podrinjski kanton je jedan od prvih kantona u Federaciji BiH koji je analizirao postojeće zakonske propise i izvršio usklađivanje sa federalnim zakonom. Kroz podršku federalnog ministarstva za boračka pitanja i saradnju sa Kantom Sarajevo a zajedno sa Općinama /Gradom Goražde u sastavu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde pružiće se podrške projektima spomen obilježja, te aktivnostima na regulisanju pravnog statusa objekta „Rorovi“ i „Most ispod mosta“.

U sektoru urbanizma i prostornog uređenja, stambene politike i zaštite okoliša najizražajnije aktivnosti se odnose provedbu niza projekata izgradnje stanbenih objekata , te utopljanaj instuitucija Bosansko-podrinjskog kantona Goražde. Poduzet će se aktivnosti na izradi Analize efekata primjene Zakona o komunalnim djelatnostima i komunalnim taksama BPK-a u cilju predlaganja izmjena i dopuna i stvaranja ukupno kvalitetnijeg okvira i uređenja života u urbanim područjima.

Na nivou uprava, upravnih organizacija i ustanova pored redovnih stručnih poslova iz nadležnosti potrebno je pojačat monitoring rada i vršiti redefinisanje ciljeva u odnosu na polugodišnje izvještaje i u zavisnosti od provedbe reformi na višim nivoima i u Kantonu.

Na nivou civilne zaštite donešeno je niz akata iz oblasti zaštite i spašavanja kao te nabavka sredstava za hitne intervencije u slučaju elementarnih nepogoda. Ogroman je značaj civilne zaštite u aktivnosti i djelovanju u zaštiti imovine i ljudi u specifičnim situacijama te će se u narednom periodu analizirati potrebe Civilne zaštite te raditi na opremanju iste neophodnom opremom, a u skladu sa sredstvima sa kojima ista raspolaže kroz namjenska sredstva u Budžetu BPK-a Goražde.

Kroz sve sektore rada Vlade nastojat će se postići veći obim saradnje sa drugim, višim nivoima vlasti, međunarodnim organizacijama i civilnim društvom, kao oblika ostvarivanja dodatnih finansijskih potpora projektima i budžetu.

Ključnu ulogu će imati poboljšanje investicione klime i daljnje usaglašavanje poslovne legislative sa standardima Evropske unije.

Održivost Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u narednim godinama u značajnoj mjeri zavisi će od podrške iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, dok će cjelokupna ekonomska situacija u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde u velikoj mjeri zavisiti od izgradnje brže putne komunikacije kao veze sa ostalim dijelom Federacije Bosne i Hercegovine. Ulaganjem u nove proizvodne pogone, privlačenjem novih investitora,

intenziviranjem aktivnosti na izradi i apliciranju projekata i programa predpristupnim fondovima Evropske unije, jačanjem aktivnosti na unapređenju prekogranične saradnje, stimulisanjem stanovništva za zapošljavanje na način podsticaja za zapošljavanje i samozapošljavanje, te obezbjeđenjem stambenih objekata po povoljnim uslovima stvorile bi se pretpostavke da mladi i stručni kadar ostane na području Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

RIZICI PO PROJEKCIJAMA ZA PERIOD 2024.-2026. GODINA

Projekcije prihoda u Dokumentu okvirnog budžeta za period 2024.-2026. godina su u iznosima, kako se to može vidjeti u nastavku:

Procjena prihoda	2024. godina	2025. godina	2026. godina
	47.077.386	49.652.262	50.692.628
<u>Grant sredstva iz federalnog budžeta</u>	<u>10.000.000</u>	<u>10.000 000</u>	<u>10.000.000</u>
	57.077.386	59.652.262	60.692.628

Za naprijed navedene procjene, a koje se temelje na procjene od strane Federalnog ministarstva finansija u okviru prihoda za koje oni vrše procjene, može se reći da su preambiciozne i da iste predstavljaju rizik kod planiranja prihodovne strane budžeta sa akcentom na 2024. godinu.

Zahtjevi budžetskih korisnika Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za 2024.-2026. godina iznose:

Zahtjevi budžetskih korisnika	2024. godina	2025. godina	2026. godina
	62.781.629	65.487.193	67.376.581

Iz naprijed navedenog vidljivo je da rashodovna strana budžeta (zahtjevi budžetskih korisnika) nije u ravnoteži sa procjenjenom prihodovnom stranom Budžeta za 2023-2025. godinu.

Značajan dio troškova u Budžetu Bosansko-podrinjskog kantona Goražde je moguće isfinansirati samo uz sistemski rješavanje finansiranja Bosansko-podrinjskog kantona Goražde kroz Zakon te kroz redovnu doznaku finansijskih sredstava iz Budžeta Federacije Bosne i Hercegovine. Međutim, značajan dio sredstava trebaju obezbjeđiti i sami budžetski korisnici apliciranjem projekata prema višim nivoima vlasti i međunarodnim organizacijama. U suprotnom Budžet Bosansko-podrinjskog kantona Goražde će se u narednim godinama naći u jako teškoj situaciji održavanja fiskalne likvidnosti.

Neblagovremeno definisanje konkretne finansijske pomoći sa većeg nivoa vlasti, kao i kapitalnih projekata definisanih u prioritetima srednjoročnog razvoja (Federacije) može imati nesagledive posljedice budućeg funkcionisanja Kantona, te se nadamo da će Dokument okvirnog budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde biti razmatran od strane Vlasti Federacije Bosne i Hercegovine, te da će imati razumjevanja i potrebu da izvrše doznake finansijskih sredstava kako je to navedeno u ovom Dokumentu posebno u okviru rizika po projekcijama kako prihodovnih tako i rashodovnih strana Budžeta za period 2023-2025. godina.

POGLAVLJE 6.

PLAFONIRANJE BUDŽETSKIH ZAHTJEVA ZA PERIOD 2024.-2026. GODINA

Zahtribusi budžetskih korisnika u Dokumentu okvirnog budžeta za period 2024.-2026. godina u znatnoj mjeri odstupaju od projekcije prihoda za pomenuti period.

Na bazi dostavljenih projekcija od strane Federalnog ministarstva za finansije, kao i pokazatelja kretanja prihoda Kantona u prethodnom periodu (kada je i počela izrada Dokumenta okvirnog budžeta), Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde je uradilo projekcije prihoda Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2023.-2025. godina.

Ono sto je zaista upitno u procjeni su i sredstva granta iz Budžeta u Federaciji BiH koji je u periodu 2024.-20256 godina planiran u iznosima od po 10 mil. KM kao i procjene prihoda po osnovu poreza na dobit kao i prihoda od indirektnih poreza posebice zbog prisutne ekonomske nestabilnosti na području našeg kantona, Federacije i Države Bosne i Hercegovine te posljedica koje na globalnom nivou ista ostavlja.

Ministarstvo za finansije je nakon izvršene analize, pristupilo plafoniranju Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2024.-2026. godina.

Obzirom da su zahtjevi Budžetskih korisnika značajno iznad procjene prihoda to se nije moguće udovoljiti ukupnim zahtjevima budžetskih korisnika. Također je bitno istaći da budžetski korisnici pri izradi DOB-a nisu ispoštovali Instrukciju broj 1. odnosno nisu budžete planirali u skladu sa Smjernicama te da nisu dostavili adekvatna obrazloženja za tražena sredstva. Za budžetske korisnike koji nisu dostavili svoje zahtjeve za sredstvima u periodu 2023-2025. godina Ministarstvo je iste planiralo u nivou Budžeta za 2022. godinu. Ukoliko uzmemo u obzir procjenu prihoda **bez planiranog granta Federacije BiH**

	2024. godina	2025. godina	2026. godina
Procjena prihoda	47.077.386	49.652.262	50.692.628

Iz procjenjenih prihoda koji se odnose na 2024. godinu je moguće isfinansirati prioritete definisane Zakonom o izvršenju budžeta, te sa planiranim Grant sredstvima kroz projekciju Plafoniranih Budžeta smo pokušali uvrstiti sve ono što je neophodno za nesmetano funkcionisanje te planirali i provedbu novih zakona čija primjena još uvijek nije nastupila al će biti u narednim godinama.

Također uvažavajući zahtjeve budžetskih korisnika a koji su u znatno većem iznosu nego je procjena prihoda svaki od budžeta je uvećan u odnosu na budžet prethodne godine te je neophodno obzirom da se radi o limitiranim ukupnim iznosima pri izradi Budžeta za narodnu godinu sami odredite prioritete unutar vaših budžeta i na taj način omogućite nesmetano funkcionisanje vaše institucije. Napominjemo da su projekcije prihoda urađene na osnovu trenutnih kretanje prihoda, te da postoje određeni rizici u skaldu sa kojim će se ukoliko bude odstupanja izvršiti korekcija kroz Budžet za 2024. godinu.

**PRIJEDLOG PLAFONIRANIH BUDŽETA BOSANSKO-PODRINJSKOG KANTONA
GORAŽDE ZA PERIOD 2024-2026.GODINE.**

Ministarstvo za finansije je u skladu sa članom 15. Zakona o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 5/18, 91/15, 103/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25/22), tj. u skladu sa budžetskim kalendarom, 15.02.2023. godine uputilo budžetskim korisnicima Instrukcije broj 1. o načinu i elementima izrade Dokumenta okvirnog budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2024. - 2026. godina. Rok za dostavu zahtjeva za sredstvima DOB-a bio je 15.04.2023. godine. U vezi s tim budžetski korisnici su dostavili zahtjeve za Dokument okvirnog budžeta Ministarstvu za finansije. Nakon obrade i analize svih prispjelih zahtjeva budžetskih korisnika došlo se do rezultata da budžetski korisnici nisu ispoštovali Instrukciju broj 1. koja im je bila osnova. Rok za dostavu DOB-a prema Vladi Kantona je 15.06. što je u skladu sa budžetskim kalendarom tj. članom 15. Zakona o budžetima u FBiH, a nakon razmatranja Vlada Kantona bi trebala isti i usvojiti do 30.06. tekuće godine.

Obzirom da usvojeni DOB predstavlja osnovu za izradu Budžeta za 2024. godinu, to budžetski korisnici usvajanjem „plafoniranih“ budžeta kroz DOB su u obavezi da zahtjeve za sredstvima u Budžetu za 2024. godinu usklade sa tim plafoniranim iznosom uz mogućnost da unutar budžeta rasporede sredstava u skladu sa svojim prioritetima. Također iznosi plafoniranih budžeta trebaju da predstavljaju iznos radnog Nacrta Budžeta za 2024. godinu.

Budžeti Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2024.-2026. godina planirali su

	2024. godina	2025. godina	2026. godina
Planirani prihodi sa grantom od 10mil KM	57.077.386	59.652.262	60.692.628
Pokriće deficita	- 100.000	- 100.000	- 100.000
Plafonirani budžeti	56.977.386	59.552.262	60.592.628

Visina plafoniranih sredstava uveliko će zavistiti od kretanja prihoda u toku 2023. godine te od obezbjeđenja sredstava sa većih nivoa vlasti kao i angažovanosti budžetskih korisnika po pitanju apliciranja projekata i obezbjeđenja sredstava. Iznad plafoniranih iznosa neće se moći planirati Budžet za 2023. godinu.

Ono što je bitno navesti da pri izradi Dokumenta okvirnog budžeta Budžetski korisnici nisu uključili potrebe za sada već donešene zakone ili zakone koji su u proceduri te je kod nekih budžetskih korisnika urađeno uvrštavanje (okvirnog iznosa) za iste u onom iznosu koje je moguće utvrditi na osnovu podataka dostavljenih kroz IFP- obrasce za pojedine zakone. U prilogu je Tabela plafoniranih budžeta budžetskih korisnika za period 2024.-2026. godina

BUDŽETSKI KORISNIK	Zahtjevi budžetskih korisnika			Budžet za 2023	Plafonirani budžeti za period 2024-2026.god		
	2024. godina	2025. godina	2026. godina		2024. godina	2025. godina	2026. godina
Skupština kantona	1.643.000	1.734.000	1.734.000	1.643.000	1.643.000	1.734.000	1.734.000
Vlada kantona	1.146.150	1.146.000	1.144.000	1.171.150	1.146.150	1.246.000	1.337.085
Služba za zajedničke poslove	896.900	928.900	961.400	782.520	790.000	810.000	830.000
Kantonalna uprava civilne zaštite	956.200	982.050	1.007.900	445.400	450.000	460.000	470.000
Ministarstvo unutrašnjih poslova	1.792.290	1.761.685	1.719.165	1.735.435	1.750.000	1.761.685	1.719.165
Uprava policije	8.555.100	8.653.540	8.235.670	7.468.945	8.555.100	8.653.540	8.235.670
Ministarstvo za pravosuđe, upravu i radne odnose	356.870	356.870	356.870	356.870	356.870	356.870	356.870
Kantonalni sud	832.198	831.198	831.198	832.198	832.198	831.198	831.198
Općinski sud	1.610.020	1.610.020	1.610.020	1.610.020	1.610.020	1.610.020	1.610.020
Kantonalno tužilaštvo	437.509	437.509	437.509	437.509	437.509	437.509	437.509
Ministarstvo za finansije	3.018.874	4.040.379	4.044.691	1.913.000	1.950.000	1.970.000	1.980.000
Ministarstvo za privredu	3.594.808	3.911.900	4.193.650	2.860.296	2.900.000	3.911.900	4.193.650
Kantonalna uprava za šumarstvo	568.430	521.250	827.000	507.540	568.430	521.250	827.000
Direkcija za ceste	2.296.680	2.410.050	2.566.410	1.476.300	1.500.000	1.600.000	1.700.000
Direkcija robnih rezervi	1.642.300	1.425.000	1.526.900	1.135.460	1.250.000	1.300.000	1.350.000
Ministarstvo za socijalnu politiku, zdravstvo, raseljena lica i izbjeglice	1.261.400	1.395.900	1.543.300	1.137.420	1.180.000	1.395.900	1.543.300
Centar za socijalni rad	7.483.279	7.886.120	8.286.020	7.583.800	7.483.279	7.886.120	8.286.020
Ministarstvo za obrazovanje, mlade, nauku, kulturu i sport	2.550.920	2.550.920	2.550.920	2.550.920	2.550.920	2.964.014	3.000.000
OŠ "Fahrudin Fahro Baščelija"	2.745.400	2.754.250	2.800.250	2.502.146	2.550.000	2.580.000	2.600.000
OMŠ "Avdo Smailović"	541.194	556.126	571.477	493.701	510.000	520.000	530.000
OŠ "Husein ef. Đozo"	2.782.700	2.805.420	2.825.020	2.674.282	2.690.000	2.700.000	2.710.000
OŠ "Mehmedalija Mak Dizdar" Vitkovići	1.948.370	2.169.020	2.351.770	1.714.417	1.730.000	1.750.000	1.780.000
OŠ "Hasan Turčalo Brzi" Ilovača	1.092.810	1.092.810	1.092.810	964.512	985.879	100.000	110.000
OŠ "Prača" Prača	639.730	653.610	671.520	618.847	639.730	653.610	671.520
OŠ "Ustikolina" Ustikolina	891.818	978.750	1.126.850	821.458	840.000	860.000	880.000
SSŠ "Džemal Bijedić"	1.244.186	1.254.550	1.263.025	1.238.365	1.244.186	1.264.550	1.263.025
STŠ "Hasib Hadžović"	1.991.520	2.254.770	2.604.140	1.464.256	1.480.000	1.500.000	1.510.000
MSŠ "Enver Pozderović"	1.308.850	1.329.550	1.344.050	1.282.503	1.308.850	1.329.550	1.344.050
Ministartvo za boračka pitanja	2.054.500	2.110.500	2.166.500	1.867.920	1.880.000	1.900.000	1.920.000
Agencija za privatizaciju	159.220	167.510	176.825	153.795	159.220	167.510	176.825
Ministarstvo za urbanizam, prostorno uređenje i zaštitu okoliša	2.982.358	2.982.358	2.969.358	2.206.970	2.250.000	2.982.358	2.819.358
Kantonalna uprava za inspeksijske poslove	934.780	959.110	990.625	912.020	934.780	959.110	990.625
Arhiv Kantona	156.710	164.578	164.578	153.750	156.710	164.578	164.578
Kabinet Premijera	220.500	220.500	220.500	220.500	220.500	220.500	220.500
Služba za odnose s javnošću	125.850	126.350	126.350	125.850	125.850	126.350	126.350
Kantonalno pravobranilaštvo	140.305	146.240	156.410	152.840	140.305	146.240	156.410
Zavod za besplatnu pravnu pomoć	177.900	177.900	177.900	166.200	177.900	177.900	177.900
Broj uposlenih	1.046	1.049	1.024	985			
UKUPNO	62.781.629	65.487.193	67.376.581	55.382.115	56.977.386	59.552.262	60.592.628

Ministarstvo za finansije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde predlaže Vladi Bosansko-podrinjskog kantona Goražde da razmatra i usvoji Dokument okvirnog Budžeta za period 2024.-2026. godina kao prvi korak u procesu pripreme Budžeta za 2024. godinu.

**Ministarstvo za finansije
Goražde, Juni 2023. godine**

Ministar
Nedim Muratspahić, dipl.oec

